

VAJNORSKÉ *novinky*

5 – 6/2024
ročník XXXIII
—
nepredajné

Dvojmesačník občanov
mestskej časti
Bratislava-Vajnory

Koniec
školského roka
vo vynovenej
škole

Rozhovor
s pilotom Boeingu
Michalom
Rajčekom

Letné
podujatia
vo Vajnoroch

V čísle sa dočítate

Str. 3	Príhovor starostu	Str. 20 – 23	Hovoríme s pilotom veľkého dopravného lietadla Michalom Rajčekom. Ak je človek pre niečo zapálený, dokáže dosiahnuť svoj vytúžený cieľ
Str. 4	Bratislavu čakajú dve veľké hudobné podujatia	Str. 24	Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (22)
Str. 5	Študenti navrhovali nové logo a dizajn manuál našej mestskej časti	Str. 25	Salón v Dobrej lipe o M. R. Štefánikovi
Str. 6	Čo na to starosta?	Str. 26	Seniori z Vajnor navštívili západné Česko
Str. 7	Koniec školského roka vo vynovenej základnej škole	Str. 27	Spolupráca so Slovenskou technickou univerzitou úspešne pokračuje
	Vajnorský minimaratón bude mať novú trasu	Str. 28 – 29	Hovoríme s pani Beatou Veverovou, starostlivou ochrankyňou života a práce včielok
Str. 8 – 9	Jubilanti Senior klubu Vajnory	Str. 30 – 31	Dievčatko sa vyznáva: nemám strach ani z náročnejších cvikov. Rozhovor s gymnastkou Paulínou Vrbíkovou, maminou a ocinom
Str. 10	Vajnorské kultúrne leto otvorené!	Str. 32 – 33	Aktuality zo škôl
Str. 11	Deň detí a Vajnory na kolieskach	Str. 34 – 35	Život FK Vajnory
Str. 12	V Parku pod lipami sme postavili máj	Str. 36 – 37	Vajnorská penalta
Str. 13	Vajnorskí seniori ukončili štúdium univerzity tretieho veku	Str. 38	Vajnory žijú hokejom
Str. 14 – 15	Stretnutie v jazykovom centre	Str. 39	Škola Vajnorských tradícií
	Na ženskej speváčkej v paráde v Modre boli aj speváčky z Vajnor	Str. 40	Letné podujatia vo Vajnoroch
Str. 16	Príbehy vajnorského kroja (3) Otvírajte dvere, novotná rodzina...		
Str. 17 – 18	Vajnorské rybníky budú čistejšie		
Str. 19	Vajnorský dotazník		
	Ako bolo na svätého Urbana v Širokém		

Dôležité kontakty

- Hlásenie porúch BVS: 0800 121 333
- Hlásenie porúch ZSE: 0800 111 567
- Hlásenie porúch VO: 02/63 81 01 51
- Hasičská služba: 150, 112, Záchranná služba: 155, 112
- Mestská polícia: 159,
- Havarijná služba: 0123
- OLO: 02/50 11 01 11

MIESTNY ÚRAD MČ BRATISLAVA-VAJNORY

- Mestská časť Bratislava-Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava
- Tel. číslo do digitálnej ústredne: 0850 24 25 24
- e-mail: vajnory@vajnory.sk

ZBAVTE SA STARÝCH SPOTREBIČOV EKOLOGICKY A ZDARMA!

Vašu starú práčku, chladničku, mikrovlnku alebo iný spotrebič zo skupiny bielej techniky vám zadarmo vyzdvihneme priamo z vašej adresy a odvezieme na ekologickú recykláciu. **Navštívte www.zberelektroodpadu.sk a objednajte si bezplatný odvoz starého spotrebiča priamo z vašej adresy.**

Cenník inzercie

1 strana 21 × 29,7 cm + 3 mm spadávka 440,00 € bez DPH 528,00 € s DPH	1/2 strany 18,5 × 12,5 cm 260,00 € bez DPH 312,00 € s DPH	1/4 strany 9,25 × 12,5 cm 140,00 € bez DPH 168,00 € s DPH
1/8 strany 9,25 × 6,25 cm 90,00 € bez DPH 108,00 € s DPH	1/16 strany 4,62 × 6,25 cm 60,00 € bez DPH 72,00 € s DPH	Plošný inzerát atyp. rozmerov (1 cm²) 1,40 € bez DPH 1,68 € s DPH Riadková inzercia (predám, kúpim, služby, ...) cena za 1 slovo (tel. číslo = 1 slovo) 0,75 € bez DPH 0,90 € s DPH

Politická inzercia: 1,5 násobok ceny bežnej inzercie vo Vajnorských novinkách.
Zľavy: Pri opakovanom uverejnení inzerátu 3 až 4 krát za sebou: zľava 10 %; 5 a viackrát za sebou = zľava 20 %

**VAJNORSKÉ
novinky**

e-mail: redakcia@vajnory.sk
web: www.vajnory.sk
www.vajnorskenovinky.sk

Dvojmesačník obyvateľov mestskej časti Bratislava-Vajnory. Vydavateľ: Mestská časť Bratislava-Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava IČO: 00304565 ISSN 1339-0201. Registračné číslo: EV 3049/09. Redakcia: MÚ Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava. Náklad: 2 200 výtlačkov. Nepredajné. Uzavierka 11. 6. 2024, Vydané 2. 7. 2024, číslo 5–6/2024, ročník XXXIII. Dátum uzávierky nasledujúceho čísla 23. 8. 2024 Číslo zostavil: PhDr. Stanislav Bachleda. Redakčná rada: predsedníčka Ing. Soňa Molnárová, členovia: Ľubica Mešková, Juraj Zeman, Martin Maťko, Helena Paulenová Jazyková úprava: Mgr. Jela Lukyová Tlač: KASICO, a.s., Hagarova 9, 831 51 Bratislava Inzeráty: redakcia@vajnory.sk. Vydavateľ nezodpovedá za obsah inzerátov. Redakcia nevracia nevyžiadané rukopisy a fotografie. Za obsah jednotlivých príspevkov zodpovedajú vplnom rozsahu autori. Názory autorov a redakcie nemusia byť totožné.

Milí Vajnoráci!

Leto a prázdniny sú tu a s nimi prichádza aj čas radosti, pohody a kultúrnych zážitkov. Naša dedina v meste sa opäť raz premení na miesto plné života, hudby, športu, relaxu a príjemných stretnutí. Rád by som Vás preto srdečne pozval – tak ako aj po iné roky – na viacero podujatí, ktoré sme pre vás pripravili v rámci Vajnorského kultúrneho leta.

Kultúrne leto sme oficiálne odštartovali poslednú júnovú sobotu koncertom známeho speváka Tomáša Bezdedu. Jeho nezameniteľný hlas a energické vystúpenie rozprúdilo skvelú atmosféru a otvorilo vo Vajnoroch ďalšiu letnú sezónu kultúrneho leta. Kompletný program podujatí nájdete aj v tomto vydaní Vajnorských noviniek.

V polovici leta, keď si už budeme naplno užívať slnečné dni, sa môžete tešiť na podujatie Vína v parku. Aj tento rok Vám ponúkame prehliadku vín. Budú aj od našich lokálnych výrobcov. Budete mať možnosť ochutnať tie najlepšie nápoje z nášho regiónu. Príďte sa so svojimi blízkymi podeliť o radosť z výborného vína a príjemnej spoločnosti.

Leto v našej mestskej časti bude plné veľkých koncertov a opäť sa zapíšeme na kultúrnu mapu nielen z celoslovenského, ale aj svetového pohľadu. Fanúšikovia rockovej hudby si prídu na svoje na koncerte legendárnej skupiny AC/DC. Rovnako ďalší ročník

festivalu Lovestream prinesie jedinečné hudobné zážitky a vystúpenia.

Uvedomujeme si, že takéto podujatia môžu priniesť aj isté komplikácie, najmä čo sa týka dopravy a pohodlia našich občanov. Preto sme prijali opatrenia na minimalizovanie negatívnych dopadov na život v našej mestskej časti. Okrem dopravy sme sa zamerali aj na bezpečnosť a poriadok. V spolupráci so štátnou aj mestskou políciou a ostatnými bezpečnostnými zložkami sme pripravili plány na zistenie bezpečného priebehu podujatí. Dostali sme ubezpečenie od organizátorov, že na podujatiach bude k dispozícii dostatočný počet bezpečnostných, záchranných, pohotovostných zložiek, aby sme zaistili bezpečnosť všetkých návštevníkov i obyvateľov. Aj o tom sa dočítate na nasledujúcich stranách tohto čísla.

Rád by som tiež vyzdvihol spoluprácu s organizátormi, bezpečnostnými a záchrannými zložkami, ktorí zabezpečujú, aby všetko prebehlo hladko. Vajnory sú krásnym miestom a chceme, aby aj návštevníci z iných častí Slovenska a zo zahraničia odchádzali s pozitívnymi dojmami.

Nezabúdame však ani na akcie pre našich najmenších. Open air kino je už tradičný obľúbený formát pre naše deti a aj tento rok sa môžu tešiť na viaceré zaujímavé rozprávky. A samozrejmosťou budú aj divadlá pre deti.

Na záver leta, keď už dni začnú byť kratšie a večery chladnejšie, nás čakajú Dni Vajnor, ktoré sú spojením dožínok a hodov. Toto tradičné podujatie je skvelou príležitosťou stretnúť sa s priateľmi, rodinou a susedmi, spoločne osláviť koniec leta a vychutnať si pestrý program plný kultúry, zábavy a tradícií.

Teším sa na stretnutia s Vami na týchto podujatiach a verím, že si leto vo Vajnoroch spoločne užijeme naplno. Želám Vám, aby tieto letné dni boli pre všetkých plné radosti, pohody a nezabudnuteľných zážitkov.

Michal Vlček,
starosta

Susedské stretnutie s obyvateľmi ulice Za humnami

Text a snímka: redakcia

Koncom apríla sa na miestnom úrade starosta Vajnor Michal Vlček stretol s obyvateľmi ulice Za humnami. O tému modernizácia a vybudovanie komunikácie v ich lokalite bol veľký záujem a najväčšia miestnosť na úrade, ktorou je zasadačka, doslova praskala vo švíkoch. Podľa vzoru ulice Širokej, sme sa spoločne s občanmi formou ich participácie rozhodli pokračovať v podobných projektoch aj v ďalších lokalitách.

„Som veľmi rád, že prevažná väčšina zúčastnených privítala zámer modernej obytnej zóny, čo

znamená, že sa táto ulica zmení na obytnú zónu so všetkými parametrami, aké sú bežné v moderných mestách 21. storočia, kde prioritu budú mať chodci, potom cyklisti. Budeme myslieť aj na ekológiu, a tak jej súčasťou budú vodozádržné opatrenia, množstvo stromov, kvetov, kríkov a ďalšie zelené a modré zámery na miestach, kde to neovplyvní jestvujúcu infraštruktúru“, povedal starosta mestskej časti Bratislava-Vajnory Michal Vlček.

Cieľom tohto prvého stretnutia bolo hlavne vypočuť si predstavy občanov o ulici, aby sme mohli zadať štúdiu potrebnú pre stavebné povolenie. „Budeme v diskusiách pokračovať a verím, že spoločnými silami sa veci pohnú dopredu“, povedal starosta Vlček po stretnutí.

Vajnory a Bratislavu čakajú dve veľké hudobné podujatia

Text: redakcia

Snímka: archív

S nadchádzajúcim letom a pripravovaným júlovým mega koncertom svetovej kapely AC/DC a augustovým tretím ročníkom Lovestream festivalu (druhým vo Vajnoroch) nás množstvo obyvateľov oslovuje s otázkami, ako budú veci zabezpečené, s akými obmedzeniami treba počítať, ako bude riešená doprava a s množstvom ďalších podnetov.

Napriek tomu, že nie sme organizátorom podujatí a tie sa budú konať na súkromnom pozemku Starého letiska, považujeme za svoju povinnosť dohliadnuť, aby akcie v našej mestskej časti boli dôkladne zabezpečené nielen pre návštevníkov, ale rovnako aj pre našich obyvateľov. Taktiež, aby naši obyvatelia mali všetky potrebné informácie, ktoré s tým súvisia.

Aj preto sa v júni na miestnom úrade Vajnory uskutočnilo veľké koordinačné stretnutie všetkých zainteresovaných – zástupcov vedenia samosprávy, organizátora a vlastníka pozemku Starého letiska, ale aj bezpečnostných zložiek ako sú okresné riaditeľstvo policajného zboru, dopravný inšpektorát, útvar zásahovej jednotky a kynológie mestskej polície, hasiči, či zástupcovia regionálneho úradu verejného zdravotníctva. Spolupráca a výmena všetkých dôležitých informácií je nevyhnutným predpokladom pre úspešnosť oboch podujatí.

Prvou akciou bude **koncert AC/DC**, ktorý bude v nedeľu 21. júla, kde sa očakáva rekordná návštevnosť – vyše 110-tisíc účastníkov. Svojim rozsahom ide o najväčšiu akciu, aká sa nielen v Bratislave, ale aj v Strednej Európe uskutočnila.

Druhou akciou bude ďalší ročník **Lovestream Festivalu**, ktorý sa bude konať počas

troch dní od 16. do 18. augusta. Tu sa očakáva návštevnosť okolo 30-tisíc účastníkov na každý deň festivalu. Možno predpokladať, že nápor v jeden deň aký tu bol minulý rok počas koncertu Imagine Dragon, by sa tento rok opakovať nemal.

Na základe minuloročného Lovestream Festivalu už vieme, čo nám zafungovalo, na čo sa treba lepšie pripraviť a tam sme smerovali aj naše požiadavky na organizátora oboch podujatí. O to viac, že najmä pri koncerte AC/DC nás čaká vyššia návštevnosť.

Zhodli sme sa, že najdôležitejšia zo všetkého je bezpečnosť. Tak z pohľadu návštevníkov festivalu, ako aj obyvateľov našej mestskej časti. Bude na ňu dohliadať 400 usporiadateľov, desiatky príslušníkov záchranných zložiek ako sú príslušníci polície, hasiči a zdravotnícki záchranári, k dispozícii bude aj poľná nemocnica. Samozrejmosťou bude štátna aj mestská polícia. Najmä počasie je v dnešnej dobe ne-

vyspytateľné, a tak treba byť pripravený na všetko.

Ďalšou kľúčovou oblasťou, ktorú musíme zvládnuť je doprava. Organizátor spolu s ďalšími kompetentnými orgánmi v krátkom čase predstaví, aké budú opatrenia, ako budú posilnené autobusové a vlakové spoje a aké budú dopravné obmedzenia.

Starosta Mestskej časti Bratislava-Vajnory navrhol aj konanie pravidelných koordinačných stretnutí, aby sme mali k dispozícii postupne pre obyvateľov všetky informácie a všetky budeme ihneď zverejňovať.

Obe udalosti sú však hlavne príležitosťou – pre nás ako mestskú časť, ako aj pre hlavné mesto na to, aby sme sa stali známymi nielen v Európe, ale aj vo svete a ukázali, že vieme zorganizovať podujatie takéhoto formátu.

Študenti navrhovali nové logo a dizajn manuál našej mestskej časti

Text a snímka: redakcia

V minulom roku sme sa presvedčili, že spolupráca s STU – so Slovenskou technickou univerzitou v Bratislave je veľmi dobrý nápad. Preto sme sa pre tú istú cestu, pokračovať v spolupráci, rozhodli aj tento rok. Opäť sme sa spojili s katedrou dizajnu a so študentmi tretieho a štvrtého ročníka.

Ich úlohou bolo vytvoriť nielen nové logo, ale aj dizajn manuál, ktorý bude vystihovať identitu a hodnoty našej „dediny v meste“ a reprezentovať nás do budúcnosti. Študenti počas školského roka absolvovali aj návštevu Vajnora, aby hlbšie pochopili naše tradície a zvyky. Ich cieľom bolo vytvoriť logo, ktoré nie-

len úzko súvisí s našou komunitou, ale získa si aj priazeň Vajnorákov a bude nás v budúcnosti reprezentovať.

Na predstavení prác sa zúčastnilo celkovo jednásť talentovaných študentov a z ich ná-

vrhov vyberieme šesť najlepších, ktoré budú prezentované v októbri priamo u nás vo Vajnoroch. Z nich nakoniec vyberieme ten najkvalitnejší, ktorý bude našu mestskú časť reprezentovať.

Ako sa volilo vo Vajnoroch?

Volby do Európskeho parlamentu na území SR 8. júna 2024

	Volebný okrsok číslo										Okres číslo 1 – 5	Spolu v %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Počet voličov zapísaných v zozname voličov	952	100,00%	889	100,00%	888	100,00%	939	100,00%	908	100,00%	4576	100,00%
Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní	363	38,13%	466	52,42%	432	48,65%	392	41,75%	448	49,34%	2101	45,91%
Počet voličov, ktorí odovzdali obálku	363	38,13%	466	52,42%	431	48,54%	391	41,64%	448	49,34%	2099	45,87%
Počet platných odovzdaných hlasov	360	100,00%	466	100,00%	419	100,00%	388	100,00%	444	100,00%	2077	100,00%
z toho počet platných hlasov odovzdaných pre každú politickú stranu, politické hnutie alebo koalíciu:												
1 Slovenský PATRIOT	0	0,00%	1	0,21%	0	0,00%	2	0,52%	0	0,00%	3	0,14%
2 MySlovensko	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
3 Demokrati	13	3,61%	42	9,01%	31	7,40%	20	5,15%	13	2,93%	119	5,73%
4 Magyar Szövetség - Maďarská aliancia	1	0,28%	0	0,00%	1	0,24%	0	0,00%	2	0,45%	4	0,19%
5 SDKÚ - DS - Slovenská demokratická a kresťanská únia - Demokratická strana	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,26%	0	0,00%	1	0,05%
6 Spájame Občanov Slovenska - SOSK	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
7 Pirátska strana - Slovensko	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
8 SPOLOČNÉ OBČANIA SLOVENSKA	0	0,00%	0	0,00%	1	0,24%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,05%
9 Socialisti.sk	3	0,83%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	3	0,14%
10 Slovenská národná strana	9	2,50%	4	0,86%	5	1,19%	5	1,29%	5	1,13%	28	1,35%
11 REPUBLIKA	39	10,83%	16	3,43%	26	6,21%	31	7,99%	46	10,36%	158	7,61%
12 Slovenská ľudová strana Andreja Hlinku	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,23%	1	0,05%
13 SRDCE vlastenci a dôchodcovia - SLOVENSÁ NÁRODNÁ JEDNOTA	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
14 Kotlebovci - Ľudová strana Naše Slovensko	2	0,56%	0	0,00%	1	0,24%	1	0,26%	1	0,23%	5	0,24%
15 ZDRAVÝ ROZUM	3	0,83%	5	1,07%	3	0,72%	7	1,80%	3	0,68%	21	1,01%
16 Komunistickej strane Slovenska	1	0,28%	1	0,21%	0	0,00%	0	0,00%	1	0,23%	3	0,14%
17 Kresťanská únia	5	1,39%	0	0,00%	1	0,24%	1	0,26%	0	0,00%	7	0,34%
18 SMER - sociálna demokracia	74	20,56%	77	16,52%	81	19,33%	86	22,16%	106	23,87%	424	20,41%
19 Kresťanskodemokratické hnutie	21	5,83%	29	6,22%	29	6,92%	23	5,93%	31	6,98%	133	6,40%
20 Sloboda a Solidarita	23	6,39%	36	7,73%	25	5,97%	17	4,38%	32	7,21%	133	6,40%
21 Progresívne Slovensko	158	43,89%	240	51,50%	192	45,82%	173	44,59%	176	39,64%	939	45,21%
22 SLOVENSKO, ZA ĽUDÍ	0	0,00%	4	0,86%	9	2,15%	3	0,77%	6	1,35%	22	1,06%
23 HLAS - sociálna demokracia	7	1,94%	10	2,15%	13	3,10%	17	4,38%	20	4,50%	67	3,23%
24 Volt Slovensko	1	0,28%	1	0,21%	1	0,24%	1	0,26%	1	0,23%	5	0,24%

Spracovala: Gabriela Zemanová poverená prípravou volieb do Európskeho parlamentu v MČ Bratislava-Vajnory V Bratislave-Vajnoroch 10. 6. 2024

Čo na to starosta?

Snímka: archív

► Kedy bude skolaudovaný školský dvor v areáli ZŠ Kataríny Brúderovej a aká bude jeho prevádzka?

Odvzdali sme už multifunkčné ihrisko a bežeckú dráhu, ktoré môžu deti a škola používať. V utorok 25. júna sme kolaudovali workoutové ihrisko, detské ihrisko, vonkajšiu triedu a amfiteáter.

Detské ihrisko bude určené pre deti materskej školy. Vonkajšia trieda bude zas pre žiakov základnej školy, ktorí chcú využiť výučbu vo vonkajších priestoroch, k tomuto nás inšpirovalo aj covidové obdobie.

Amfiteáter bude novým moderným prvkom, ktorý môže slúžiť nielen žiakom školy, ale bude aj miestom, ktoré deti a mládež vo Vajnoroch môžu využiť na rôzne kultúrne a spoločenské aktivity.

Cez leto bude dokončené oplotenie celej školy, nezabúdame ani na ekológiu – súčasťou areálu bude aj zvislá záhrada a vsakovací záhon. Bude dokončená aj bicykliareň a koložkáreň.

Verím, že športový a kultúrny areál bude slúžiť nielen žiakom základnej školy, ale aj všetkým mladým ľuďom vo Vajnoroch.

► Vajnory v uplynulých týždňoch zažívali aj kauzu premožnených potkanov v dome na Šachorovej ulici. Podarilo sa samospráve tento problém vyriešiť?

Áno, bol to problém, ktorý sa možno týkal jednej ulice, ale mestskú časť zaťažoval tak po finančnej ako aj personálnej stránke. Začalo to tým, že na súkromnom pozemku na Šachorovej, ktorý bol plný odpadu sa neúmerným spôsobom premožnili potkany. Desiatky z nich sa z dvora začali rozbiehať už aj do okolitých záhrad a pozemkov a nebol to pekný pohľad pre nikoho, nehovoriac o tom, že v okolí žijú rodiny s malými deťmi. Je to však znova ukážkový príklad toho, kedy štát nekoná a samospráva musí vziať veci do vlastných rúk.

Okamžite, ako sa problém objavil, sme podali podnet na Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava. Po dvadsiatich (!) dňoch sme sa dočkali odpovede. Namiesto pomoci, ktorú sme všetci očakávali sme sa

naopak dozvedeli, že tento štátny orgán nepovažoval za dôležité nariadiť deratizáciu. Citujem z ich listu: „V prípade premožnenia hlodavcov na danom pozemku nie je ohrozené verejné zdravie a na danom pozemku sa nenachádza ani ohnisko nákazy vzniku a šírenia prenosných ochorení“. Považovali to len za „susedský spor“. A na záver dodali: „Nakoľko v súčasnosti v Bratislavskom kraji neeviduujeme výskyt ochorení, ktoré by mohli byť prenášané myšovitými hlodavcami, tunajší úrad represívnu deratizáciu nenariaďuje“. Priznám sa Vám, že niekoľkokrát som si to musel prečítať, či dobre vidím...

Tak ako mne, iste aj Vám príde toto vyjadrenie s ohľadom na stav, aký vtedy bol až nedôstojné. Ako starosta som nemohol v žiadnom prípade nechať našich obyvateľov v takejto situácii, aby boli rukojemníkmi deravej legislatívy.

S majiteľom nehnuteľnosti sme sa preto sami dohodli na prístupe na pozemok a denne dlhší čas vykonávali opakovanú intenzívnu deratizáciu. Tak isto sme tam pristavili na náklady mestskej časti veľkokapacitný kontajner a zaviazali majiteľa pozemku odstrániť bezodkladne odpad a smeti z pozemku.

Situácia sa stabilizovala, potkany už nebehajú z dvora po okolitých uliciach. Vajnory to však stálo finančné prostriedky a energiu, ktoré sme mohli použiť niekde inde. Najdôležitejšia je však bezpečnosť a zdravie obyvateľov a preto verím, že takýto extrémny prípad s hlodavcami sa už opakovať nebude.

► Už niekoľko mesiacov vo viacerých častiach a uliciach Vajnor môžeme vidieť rozkopávky chodníkov a práce spojené s ukladáním optických káblov, ktoré realizuje spoločnosť Slovak Telekom prostredníctvom ich dodávateľa Suptel. Na mnohých miestach ostali nedokončené chodníky, čo s tým chcete robiť?

Naše heslo, ktoré sme si v tomto zadefinovali znie – optika áno, ale slušne a poriadne. Ide o zámer zvýšenia pokrytia internetu prostredníctvom optickej siete a práce realizuje spoločnosť Slovak Telekom prostredníctvom jej dodávateľskej firmy, Suptel. Túto aktivitu veľmi vítam, sám som sa počas môjho pôsobenia zúčastnil rokovaní s rôz-

Starosta MČ Vajnory M. Vlček

nymi poskytovateľmi internetu. Rokovali sme a hľadali cestu, ako zvýšiť dostupnosť internetu vo Vajnoroch.

Zároveň však musí platiť, že aj samotná realizácia má svoje podmienky a pravidlá, ktoré treba rešpektovať. A tu nám začal vznikať problém, ktorý ako starosta v žiadnom prípade nemôžem akceptovať. Nemôžem ignorovať nedodržovanie časového harmonogramu realizácie a rovnako kvalitu prác. Chodníky v mnohých častiach sú nedokončené dodnes, pričom práce mali byť skončené ešte v novembri minulého roka. O zlej kvalite dokončených častí ani nehovorím.

So zástupcami spoločnosti Slovak Telekom a spoločnosti Suptel sme s kolegami mali už v decembri stretnutie, kde sme upozornili na tieto nedostatky a vyzvali k okamžitej náprave. Ďalšie stretnutie sme mali začiatkom roka, no vzhľadom k tomu že situácia sa nijako zásadne nezmenila a mnohé časti ostali v zlom stave aj naďalej, povedal som dosť!

Dodávateľa som na poslednom stretnutí informoval, že nesúhlasím s pokračovaním a rozkopávaním ďalších ulíc Vajnor skôr ako nedokončia rozpracované časti a neopravia všetky nedostatky a chyby, tak ako im vyplýva povinnosť z vydaného povolenia. Na všetko bude dozerať a kontrolovať náš stavebný dozor.

V prípade otázok kontaktujte:
starosta@vajnory.sk

Koniec školského roka vo vynovenej základnej škole

Text: redakcia

Snímka: Alexandra Pauerová

Všetci z nás sa počas svojich školských čias bez pochyb tešili na koniec školského roka, kedy začal čas prázdnin a bezstarostných dní. Aj vo Vajnoroch prebehlo na konci školského roka 2023/2024 slávnostné odovzdávanie vysvedčení

Výučba už v súčasnosti prebieha aj v skolaudovanej budove základnej školy, ktorá je najväčšou investíciou v novodobej histórii Vajnor. No a tesne pred kolaudáciou je aj školský dvor so športovým areálom. Súčasťou nového areálu bude napríklad vonkajšia trieda, amfiteáter, ale aj miesta na šport ako multifunkčné ihriskou, workoutové ihrisko alebo bežecká a dráha a tiež bicykliarne a kolobežkáreň.

Na odovzdávaní vysvedčení sa tento rok zúčastnil aj starosta Mestskej časti Bratislava – Vajnory Michal Vlček. „Veľmi ma teší, že som mohol dnes odovzdať vysvedčenia trom triedam prváčikov. Prajem im, aby ich ďalšie škol-

ské roky boli rovnako úspešné a plné radosti“. Škola sa tiež rozlúčila s deviatakmi, ktorí sa vydávajú na novú životnú cestu. „Verím, že si zo základnej školy odnášajú nielen vedomosti, ale aj pekné spomienky a priateľstvá, ktoré im zostanú navždy, a že budú Vajnory a našu školu Kataríny Bruderovej reprezentovať, nech ich už ich kro-

ky povedú kamkoľvek“, povedal Michal Vlček. Ďakujeme všetkým paniam učiteľkám a pánom učiteľom za ich náročnú a často nedocenenú prácu. Prajeme im a rovnako aj všetkým deťom a rodičom krásne prázdniny plné oddychu a nových zážitkov!

Vajnorský minimaratón bude mať novú trasu

Text a snímky: redakcia

Nedávno mohli naši občania vidieť autobus mestskej hromadnej dopravy premávajúci po niektorých vajnorských uličkách.

Nie, nemení sa trasovanie liniek MHD, ale v spolupráci s Dopravným podnikom Bratisla-

va sme testovali alternatívne trasovanie liniek počas Vajnorského minimaratónu, ktorý sa bude konať tohto roku v októbri. Pre bežcov, návštevníkov a Vajnorákov máme novinku – nebude sa bežať len po Jurskej ceste, ale aj priamo po vajnorských uliciach. **Takže bežci, športovci a nadšenci pohybu, trénujte – 12. októbra vás čaká Vajnorský minimaratón na novej trati.**

**V PRVOM POLROKU 2024
SA KRÁSNEHO ŽIVOTNÉHO
JUBILEA DOŽILI**

70 rokov

Zuzana Pallová, nar. 17. 1. 1954
Mária Grebečiová, nar. 28. 6. 2054

75 rokov

Emília Uhrínová, nar. 21. 2. 1944

80 rokov

Peter Viskup, nar. 30. 1. 1944
Anna Červenková, nar. 11. 4. 1944

Všetkým jubilantom želáme pevné zdravie a pohodu v kruhu najbližších.

Vajnorské kultúrne leto otvorené!

Text: redakcia

Snímky: Maximilián Janík

Prvý letný víkend po odovzdaní vysvedčení bol slnečný a horúci. Presne tak ako sa na štart letnej sezóny patrí. A sobotný podvečer bol ideálny na otvorenie nášho Vajnorského kultúrneho leta.

Prebehlo v duchu tradícií, ktoré sú pre Vajnory typické. Vajnorský okrášľovací spolok a Vajnorská dychovka už dlhé roky prispievajú k tomu, že si uchovávame jedinečnú atmosféru Dediny v meste. Oblúbená skupina Shine zas reprezentuje modernú tvár Vajnora.

Vyvrcholením večera bol koncert finalistu prvej SuperStar Tomáša Bezdedu, ktorý zapl-

nil Park pod lipami. Jeho vystúpenie rozprúdilo skvelú atmosféru na úvod letnej sezóny.

Podujatie dotvárali stánky s rôznymi druhmi jedla. Poďakovanie patrí všetkým, ktorí prispeli k organizácii tejto akcie, vystupujúcim a hlavne tým, ktorí sa prišli zabaviť a podporiť vajnorskú komunitu.

Deň detí a Vajnory na kolieskach

Krásna sobota v našej dedine v meste

Text: redakcia

Snímky: Maximilián Janík

Začiatok júna už tradične patrí našim deťom – Medzinárodnému dňu detí a rôznym športovým aktivitám, ku ktorým prelom jari a leta priam vyzýva. Nebolo tomu inak ani vo Vajnoroch, kde sa spojili dve milé akcie – Vajnory na kolieskach a Medzinárodný deň detí – do jedného podujatia.

Vajnory na kolieskach navštívilo množstvo účastníkov, ktorí prišli po Jurskej ceste, vyhľadávanej trase cyklistami zo širokého okolia. Program pre deti na detskom ihrisku Koniarikova pokračoval ukážkami práce hasičov z Dobrovoľného hasičského zboru z Ivanky pri Dunaji. Chovatelia predstavili deťom zvieratká, naši najmenší mali k dispozícii nafukovaciu mega šmykľavku a o zábavu sa postaral aj Šašo Jašo. Za príspevok k programu ďakujeme aj našim vajnorským skautom a Karpat-skému lezeckému klubu.

Vyvrcholením podujatia bol interaktívny program Kráľovstvo jednorožcov, ktorý zaviedol deti do nevšedného kráľovstva, a tie plnením úloh od štyroch víl mohli ukázať, aké sú šikovné, múdre, priateľské a milé. Spoločne vyriešili všetky hádanky a kráľovstvo mohli opäť zažiariť. Nasledovala veľká spoločná tancovačka detí, rodičov a rozprávkových bytostí. Napriek počasiu, ktoré občas postrašilo aj dažďom, organizátori akciu zvládli a veria, že sa páčila všetkým deťom aj ich rodičom.

V Parku pod lipami postavili máju

Text: Anna Bednáriková, Božena Zemešová
Snímka: archív

Mesiac máj sa spája s láskou, ale aj so zrodom nového života.

Májová, čerstvo zazelenalá príroda evokuje mladosť, sviežosť a energiu. Stromy majú medzi rastlinami svoje vzácne postavenie, symbolizujú mýtus boja jari so zimou alebo života so smrťou.

Tradícia stavania mája je súčasťou ľudových zvykov. Mája je mladý stromček, najčastejšie smrekový, jedľový alebo brezový, zbavený kôry a vetvičiek, ktoré sa nechajú iba na vrchole stromu, má korene v dávnej minulosti. Mája má symbolický význam obnovujúcej sa prírody v mesiacoch máj – júl, keď bola zeleň hlavným obradovým a magickým prostriedkom. Na jar, keď zeleň bola mladá, čerstvá, zelená, vidieť, ako sa strieda kolobeh života, zrod života.

Máje sa stavali ako prejav úcty a žičlivosti v minulosti mladým dievčatám pred ich domom a mládenec ho venoval na znak svojej milej, že ju má rád. Máje stavali aj na ochranu pred zlými duchmi a chorobami. Pre poľnohospodárov mala májová zeleň priniesť dobrú úrodu. Máje stavali mládenci pred domy svojich dievčat a popri tom sa spievalo, hralo a tancovalo.

Každoročne, aj tento rok sme koncom apríla pripravovali veniec na máju. Stretli sme sa, zopár žien, vo dvore ľudového domu, kde nás čakal strom Mája, práve ho poľovníci zbavovali kôry. Odrezané vetvičky zo stromu sme preniesli na stôl a začali pripravovať kyticky, ktoré sa viažu na obruč – veniec, pekne husto vedľa seba. Priväzoval ich vedúci nášho súboru Ivan Štelár dovtedy, kým celá obruč nebola krásna, husto zelená.

Nastal deň 30. apríl 2024, deň, keď sa mája za prítomnosti osobností Miestneho úradu Vajnory, starostu Michala Vlčeka, obyvateľov Vajnory, za veľkej pomoci našich mladých, šikovných futbalistov, pracovníkov úradu, slávnostne osadila v Parku pod lipami. Najprv však naše členky súboru ešte strom

ozdobili pestrofarebnými stuhami, ktoré za veterného počasia vejú na všetky strany.

Vajnorský okrášľovací spolok na pódiu zaspieval a zatancoval pripravený program, ktorý zostavil umelecký vedúci František Grebečí v spolupráci s vedúcim súboru Ivanom Štelárom.

Druhá časť nášho programu bola zameraná na prehliadku a prezentáciu vajnorského ľudového kroja. Už v dávnej minulosti sa vytvárali podmienky na formovanie ľudového vajnorského kroja ako typického odievania vajnorského ľudu, ktorý dodnes obdivujeme pre jeho estetické hodnoty a osobitosť v typológii ľudových krojov na Slovensku.

V ďalšej časti sme sa snažili priniesť stručný popis krojov, podľa ich nositeľov (mužský, ženský, detský) i podľa funkčného použitia (pracovný, sviatočný a obradový kroj). Výdatné nám v tejto prehliadke pomohla etnologička, rodená vajnoráčka Elena Karácsonyová, ktorá prezentovala svoje vedomosti získané štúdiom a vo veľkej miere aj životom na dedine, doma vo Vajnoroch.

Veľký slovenský maliar Martin Benka maľoval postavy slovenských žien, ktorým

dal názov ochrankyne Slovenska. Také boli aj vajnorské ženy a starešky, ktoré dlho, s nesmiernou pietou vedeli udržať kontinuitu vajnorského ľudového odievania svedčiaceho o veľkej sile tradícií ľudovej kultúry. Elena Karácsonyová pripomenula, že odzrkadľovali vysoké umelecké cítenie vajnorských žien, ich túžbu po kráse, nadanie a v neposlednom rade i veľkú technickú zručnosť každej vajnorskej ženy.

Vajnorský okrášľovací spolok pod odborným vedením Eleny Karácsonyovej sa začal venovať aj vajnorskej výšivke v klube dôchodcov, kde sa členky súboru s chuťou pustili vyšívať.

Veľká pozornosť sa vždy venovala vyšívaniu obradových textílií, kútnych plachiet, šatiek na krst, poliek pre mladuchu a rôznych kostolných textílií. Toto všetko sme prezentovali v klube dôchodcov na výstavke výšiviek vajnorského ľudového kroja, vrátane názornej ukážky viazania mašlí.

Na záver sa chceme poďakovať všetkým, ktorí prispeli k stavaniu mája – Poľovníckemu spoločenstvu Vajnory, Miestnemu úradu Vajnory, FK Vajnory, Elene Karácsonyovej a všetkým vám, ktorí ste prišli na toto podujatie.

Vajnorskí seniori ukončili štúdium univerzity tretieho veku

...ďalší záujemcovia však môžu pokračovať

Text: redakcia

Snímka: archív

Vajnory si pamätajú na úplne prvú prednášku a imatrikulácie svojich seniorov v akademickom roku 2019/2020. Pôvodne dvojročné štúdium sa z dôvodov, ktoré sú nám všetky známe, predĺžilo o jeden rok. V akademickom roku 2022/2023 ďalšia skupina vajnorských seniorov pokračovala v písaní príbehu v rámci študijného programu Nikdy nie je neskoro začať niečo nové vo Vajnoroch.

Posledný aprílový týždeň 2024 bola vo Vajnoroch posledná prednáška a kolokvium k ukončeniu štúdia. Príbeh napísal ďalšiu kapitolu. Na malom slávnostnom posedení po úspešnom ukončení štúdia sme si všetci spoločne zaspomínali a rekapitulovali sme uplynulé dva akademické roky. Bolo nám ctou pri našom re-

sumé vo Vajnoroch okrem starostu Ing. Michala Vlčeka, vicestarostky Ing. Soni Molnárovej privítať rektora Ekonomickej univerzity v Bratislave prof. Ing. Ferdinanda Daňa, PhD., dekanu Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave doc. Ing. Petra Drábika, PhD., MSc., prodekanu pre rozvoj a zabezpečovanie kvality Obchodnej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave, doc. Ing. Jozefa Orgonáša, PhD., MBA a manažérku Univerzity tretieho veku Ekonomickej univerzity v Bratislave PaedDr. Janku Sebera Chládeckú, PhD, MBA.

Spomienky na predchádzajúce obdobie majú vždy nádych nostalgie. Naše spomienky sú krásne, radostné a zmysluplné. Krásne dva roky, ktoré nám všetkým dali nové informácie, nové skúsenosti, nových priateľov, nové zážitky a nový zmysel života. Ku každému záveru patria aj slová vďaky. Tie sú adresované seniorom študentom, vyučujúcim, pani vicestarostke, ktorá bola sama študentkou a zároveň vedúcou študijnej skupiny

a pánovi starostovi Ing. Michalovi Vlčeko-
vi, ktorý bol vždy podporovateľom a oporou
tohto projektu. Vajnory už navždy budú spä-
tne s informáciou a v histórii sa bude písať, že
Vajnory mali svoju univerzitu tretieho veku.

A prečo ešte k ukončeniu niečo chýba? Ko-
lokvium a záverečné resumé sú neformál-
nym ukončením štúdia. Formálne bude štú-
dium ukončené slávnostnou promóciou, 10.
júna 2024 v aule Ekonomickej univerzity
v Bratislave. S informáciami o tejto závereč-
nej slávnostnej bodke i s fotografiami sa po-
chváľme článkom nabudúce.

A najpodstatnejšia informácia nakoniec. Uni-
verzita tretieho veku Ekonomickej univerzity
v Bratislave vo Vajnoroch otvára od akade-
mického roku 2024/2025 ďalšiu študijnú sku-
pinu, s novým študijným dvojročným progra-
mom a s novým obsahom štúdia. Vajnorských
seniorov čakajú v prvom ročníku tieto témy:
Senior – marketing – jeho zvláštnosti a špe-
cifiká, strieborná ekonomika (trocha inak),
Tradičná príprava jedál – česká gastronómia,
Reklamácie v CR a ich riešenie, Produkty,
kvalita produktov, slovenské produkty (med,
bryndza a i.), Environmentálne uvedomelý
spotrebiteľ – senior, Vianoce – senior (trocha
inak), Špecifické produkty – senior a jeho ná-
kupy, Maloobchodná predajňa a senior, Veľ-
ká noc a senior, Životné prostredie a senior
(ochrana, zelený spotrebiteľ, separovanie),
Kúpeľníctvo, kúpele (SR a v Európe) a senior,
Dovolenka a senior (Slovensko, zahraničie,
špecifiká leteckej dopravy), Nákupy a senior
(komunikácia obchodníka orientovaná na se-
niora) a Senior a digitálny svet (bezpečnosť,
riziká, výhody).

Vajnorskí seniori sa môžu na štúdium pri-
hlásiť u pani vicestarostky Ing. Soni Molná-
rovej. Poďme spolu pokračovať v našom vaj-
norskom príbehu.

Stretnutie v jazykovom centre

Deťom s iným rodným jazykom treba pomáhať začleniť sa do komunity

Text: redakcia **Snímka:** archív

Pre deti je veľmi dôležité, aby boli súčasťou komunity bez ohľadu na to, z akého prostredia pochádzajú a akým rodným jazykom hovoria. Aj diskusia o tom bola cieľom stretnutia, ktorého sa v jazykovom centre, vytvoreného ako súčasť Centra voľného času pre žiakov bratislavských škôl, zúčastnil starosta mestskej časti Bratislava-Vajnory Michal Vlček.

Sú v ňom žiaci, ktorí nemajú slovenčinu ako rodný jazyk a mali by navštevovať niektorú z našich škôl, no pre školy je príliš náročné, aby poskytovali natoľko rozsiahlu nielen jazykovú, ale s tým súvisiacu aj psycho-sociálnu, emocionálnu a ľudskú podporu.

„Je však v záujme všetkých, aby sa vrátili do komunity. Vypočul som si ťažké životné príbehy rodín z ukrajinského Charkova, ktoré boli rozdelené, museli opustiť svoje bydliská a deti trpia nepredstaviteľnou traumou. Rovnako však treba špecificky komunikovať napríklad s viet-

namskou komunitou, kde deti tiež majú jazykovú bariéru“, povedal starosta Vlček.

Na stretnutí sa diskutovalo aj o tom, prečo je zapojenie štátu v tejto oblasti dôležité. Práve štát by mal nastaviť pravidlá a zabezpečiť v jednotlivých školách integráciu detí do komunít tak, aby neboli znevýhodnené

a v budúcnosti sa stali pevnou súčasťou našej spoločnosti.

„Chcem vysloviť obrovské poďakovanie školám, psychológovi Viktorovi Križovi a množstvu ďalších, ktorí reagujú, nastavujú kroky na školách, vytvárajú podmienky pre deti“, uviedol starosta Vajnory Michal Vlček.

Na Ženskej speváckej paráde v Modre boli aj speváčky z Vajnory

Text: V. Kmetiová **Snímka:** archív

Vajnorský okrášľovací spolok je činnorodé zoskupenie milovníkov folklóru. Nie div, že jeho členovia účinkujú na rôznych podujatiach nielen v domácom prostredí. Potvrdzuje to aj ich účasť na folklórnej slávnosti Ženská spevácka paráda, ktorá sa konala v Modre Hliny dňa 4. mája 2024. Na slávnosť pozvali tri ženské spevácke súbory z rôznych regiónov a jedným z nich bol práve tunajší okrášľovací spolok. Jeho členky predstavili v speváckom pásme vajnorské svadobné piesne, ktoré sa spievali pri čepčení nevesty. V ďalších vstupoch zaspievali piesne dievčenské, žartovné o ženách a, pochopiteľne, piesne o víne. Vajnorský okrášľovací spolok reprezentovali speváčky Z. Mišáková, V. Kmetiová, R. Miháliková, J. Štelárová, Z. Španielová, M. Žišková. Na harmonikách speváčky sprevádzali J. Selecký, D. Grebeči, scenár pripravil František Grebeči.

Príbehy vajnorského kroja (3)

Otvírajte dvere, novotná rodzina ...

Text: Elena Karácsonyová

Snímky: Renáta Hrašková, facebook,
Elena KarácsonyováAutorka kresieb bábič a krojových
súčastí: Ella Kabele

Svadba bola v minulosti, rovnako ako dnes, významnou udalosťou. Týkala sa nielen svadobného páru a ich blízkej rodiny, ale aj širšieho príbuzenstva a celej komunity, do ktorej nevesta a ženich patrili. Tento dôležitý životný moment nachádzal svoj odraz nielen v množstve tradičných zvykov zachovávaných na svadbe, ale jeho vyjadrením bol aj samotný odev ženicha a nevesty.

Práve v obradovom svadobnom kroji, najmä ženskom, môžeme vidieť zachované najstaršie prvky tradičného ľudového odevu. Najhonosnejšou časťou kroja vajnorskej nevesty bola modrá súkenná sukňa. Tieto sukne, nazývané aj *čašké sukne*, robili zo 4 dielov, vzadu boli naskladané – nazbierané – do pásov, vpredu mali rázporok a zapínali sa na háčiky. Dolu boli obrúbené červenou lemovkou a dvomi našitými stuhami modrej farby. Spodná stuha (*galúnek*) bola tmavšia. Obvykle mali tieto sukne dĺžku do pol lýtok. Praktické vajnorské ženy nezabudli ani na vrecko všité na boku. Na sukňu sa v páse prišival životek, pôvodne tiež súkenný, neskôr vyhotovený z jemne vzorovaného damašku. Modré svadobné sukne mali životek najčastejšie zelenej farby. Bol bohato zdobený, obvykle zlatými a striebornými stuhami a výšivkou, v ktorej prevládala žltá farba. Na sukňu si nevesty uväzovali veľkú reprezentatívnu bielu zásteru – *fjertoch*. Fjertochy sa šili z jemných látok – vyšívaného tylu, mušelínu či madeiry. Boli z dvoch širokých látok, nabrané do 3 cm širokého pásu. Zaväzovali sa vpredu na mašľu továrensky vyšívanými stuhami. Oba diely látky boli spojené palič-

Nevesta v pantlíku s rozmarínom (v strede)

kovanou čipkou, v dolnej časti boli výzdobou znovu paličkovanej čipky a tzv. *šicí* (výšivka na vytiahnutej niti).

Svadobné *rukáfce* si zväčša vyšívala nevesta sama. Dievčatá sa, samozrejme, snažili, aby ich svadobný odev bol čo najkrajší a najbohatší. Preto používali zlaté a strieborné nite, výšivka je široká a hustá a práve na svadobných rukávcoch nachádzame najčastejšie meno alebo iniciály majiteľky a rok vyhotovenia. K rukávcom patrili tradične *obojek*, ktorého výšivka nezriedka korešpondovala s výšivkou rukávcovej a široká biela krojová stuha, uviazaná na mašľu.

Korunou krásy každej nevesty bola parťa, vo Vajnorochoch nazývaná *pantlík*. Je to asi 5 cm široká vystužená čelenka červenej far-

by, ozdobená sklenými a perleťovými korálikmi, tenkými pružinkovými drôtikmi a zrkadielkami. Zadná časť čelenky je prekrytá „závojom“ z krojových vyšívaných stuh, najčastejšie bielych. Na hornej časti pantlíka sú našité červené vrkoče z vlny, spustené po bokoch dolu. Vrkoče sú navrchu ozdobené tromi bielymi „venčekmi“ – dvojitémi mašličkami z tenších vyšívaných stužiek. Pantlík sa vzadu pod mašľami zaväzuje tenkou stužkou, celú dômyselnú ozdobu pridržia *šík* (striebornými alebo zlatými stuhami ozdobená biela alebo červená krojová stuha), uväzovaný pod koráľkovou čelenkou. Na hlavu nevesty, pôvodne do venčekov zo stužiek, patrili ešte rozmarín. Dnes poznáme *pantlík* ako jeden celok (okrem *šiku*), v minulosti však bolo treba jednotlivé časti komplikovane zaplatať do vlasov.

K obradovému odevu nevesty patrila ešte dlhá šatka. Bol to pás z jemného bieleho materiálu, nosil sa preložený na polovicu. Konce šatky bývali zdobené čipkami a výšivkami. Súčasťou svadobného odevu bola dlhá šatka do prvej svetovej vojny.

Mužský svadobný odev sa veľmi nelíšil od štandardného sviatočného odevu. Ženích mal oblečené čierne, červenými šujtášmi ozdobené nohavice, bielu vyšívanú košeľu, *pruclek* a klobúčik s pierkom. Košeľa bola zhotovená z jemnejšieho továrenského plátna, vpredu, asi v jednej tretine šírky bol rázpork, okolo krku bol úzky vyšívaný stojačik – *obojek*. Zaväzovala sa dvoma pármami mašličiek. Košeľa mala jednostranne pod obojkom vyšívaný *punt* – bohatú ozdobnú výšivku štvorcového tvaru, doplnenú po celej dĺžke rázporku užšou výšivkou, často s monogramom majiteľa a rokom zhotovenia. Najslávnejšie (teda i svadobné) košele boli vyšívané zlatými a striebornými niťami. Na pleciah a rukávoch boli zošívane ručne, ozdobným spojovacím stehom bordovej, fialovej či ružovej farby. Široké rukávy sú v dolnej časti zdobené výšivkou plným stehom, ktorá korešponduje s výšivkou punktu, výšivkou po vytiahnutí niti (šicí) a paličkovanou čipkou, spravidla v odtieňoch žltej farby.

Nevesta a ženích – detail

Sviatočný mužský *pruclek* býval zhotovený najčastejšie zo vzorovaného brokátu – tzv. *zuatohuaví pruclek*. Ak sa ozdoboval výšivkou, použili na jeho ušitie menej vzorovanú alebo hladkú slávnejšiu látku. Vpredu mal zapínanie na 7 – 8 dierok na gombičky, používali sa sklené alebo ozdobné.

Muži si zapínali iba spodný gombík *prucleku*. Na pravej strane predného dielu nájdeme malé vrečko s jednou gombičkou. Predná strana oproti gombíkovým dierkam bola ozdobená našitou zúbkovou lemovkou.

Ženích mal na hlave, samozrejme, klobúk –

ozdobený pestrofarebnými stužkami a *pérkom*, naviazaným z hnedých kohútích pierok, slamených prstienkov a farebných štvorcov, vystrihovaných pôvodne zo súkna.

K svadobnému kroju si ženích i nevesta obúvali čižmy, mladucha dokonca mala mať podľa tradície na sobáš čižmy nové. Zostáva už iba obliecť svadobné kroje našim papierovým bábkam z dielne Elly Kabele. Tak ako to už poznáte – vystrihnite figuríny a jednotlivé krojové súčasti (pozor na uchyťavacie pásky). Krojové súčasti podľa fotografií či vašich vlastných krojov vyfarbite, nezabudnite na výšivku. Bábkiky obliečte – jednotlivé kusy odevu prichyťte o figurínku založenými tenkými páskami.

Svadobný kroj vo Vajnoroch rozhodne nepatrí minulosti. Stále častejšie sa vraciame k jeho pôvodnému využitiu – obliekame ho nevestám a ženíchom. I keď už nie na celú svadbu, aspoň na polnočné čepčenie. Môžeme ho tak v plnej kráse ukázať v živých súvislostiach, nielen ako predmet patriaci do vitríny v múzeu.

Detail pantlíka

Vajnorské rybníky budú čistejšie

Text: redakcia **Snímka:** archív

Koncom apríla pri príležitosti Dňa Zeme miestny úrad spolu s dobrovoľníkmi v rámci tradičnej jarnej akcie Upracme si Vajnory čistili okolie Vajnorských rybníkov v lokalite Rybníčňa. Vďaka patrí aktivistom na čele s Petrom Dlhošom, ktorí sa lokalite venujú dlhodobo a neúnavne. Výrazne pomohli nájsť a identifikovať miesta, kde rôzne nezodpovedné osoby vyhadzujú odpad.

„Našli sme naozaj všeličo, niekedy nad tým zastane aj ľudský rozum. Pneumatiky sú už tradičná disciplína, okrem toho sme našli, samozrejme, mnoho plastových fliaš a plechoviek, ale napríklad aj umývadlá, zvyšky chladničiek, stoličky, najrôznejší stavebný materiál, odevy, baliace igelity a víťazom v kategórii nezvyčajný odpad boli vyhodnené pozostatky vysielacky“, povedal starosta Vajnora Michal Vlček, ktorý sa na upratovaní tiež zúčastnil.

Aktívne sa zapojili i ďalší zamestnanci z miestneho úradu. Najmä dievčatá z ekonomického oddelenia ukázali, že nie sú len bežnými zamestnankyňami, ktoré vedú zviazať

nad hromadami dokumentov, ale vedeli pekné priložiť ruku k dielu aj v teréne, pri čistení prírody. Samozrejme, nechýbala ani rýchla rota z hospodárskej správy a ďalší.

Vajnorské rybníky sú aj v celobratislavskom meradle unikátnou lokalitou. Jednak z technického hľadiska ako sústava vodných plôch, ale sú aj domovom mnohých vzácnych živočíchov – ako bobor, vydra, beluše alebo labute. Škoda, že sa nachádzajú v stave, v akom

sú, pretože toto miesto má veľký potenciál na ďalšie rekreačno-ekologické využitie. Problémom však je, že Vajnory nevlastnia pozemky – tie patria magistrátu a ďalším súkromným vlastníkom.

Miestny úrad však bude v spolupráci s magistrátom, dobrovoľníkmi a ďalšími, ktorí majú záujem, naďalej hľadať cesty, ako prispieť k rozvoju tejto zaujímavej oblasti, a to nielen zbieraním odpadu po nezodpovedných ľuďoch.

Podobenka medzi ružami

Text: Renáta Hrašková **Snímka:** Ivanskí záhradkári

Druhý júnový víkend sa u našich susedov v Ivanke pri Dunaji niesol v znamení kráľovnej kvetov. V dňoch 8. – 9. júna sa v historickom kaštieli a jeho blízkom okolí konal už štvrtý ročník Medzinárodnej výstavy ruží. Podobenka z Vajnora prijala pozvanie ivanských záhradkárov a na tejto krásnej akcii prišla reprezentovať náš vajnorový ornament v mnohých jeho podobách. Návštevníci tak mohli obdivovať nielen majestátnu rôznorodosť ruží, ale v parku na Námestí sv. Rozálie sa mohli pokochať aj výrobkami miestnych výrobcov. Dievčatá z Podobenky sa vôbec necítili medzi nimi ako na návšteve! Práve naopak – hneď od rána sa pri nich zastavovali ľudia, aby obdivovali starodávne výšivky na kútnych plachtách, tradičné kraslice z rúk našich šikovných umelkýň alebo krojované báby, vajnorскую keramiku i publikácie o Vajnorochoch. Veď ako sa hovorí, trpezlivosť ruže prináša. A trpezlivá práca a umenie našich predkov nám aj v dnešnej dobe umožňuje žiť krásou vajnorského ornamentu a pokračovať v ich odkaze.

Milí Vajnoráci,

pred dvomi rokmi sme Vás prostredníctvom Vajnorských noviniek, webovej stránky a sociálnych sietí poprosili o pár minút Vášho času kvôli vyplneniu Vajnorského dotazníka. Pre porovnanie a analýzu toho, čo si myslia občania Vajnory o mestskej časti, ale aj činnosti nášho úradu Vás preto prosíme znova o jeho vyplnenie.

Tento dotazník považujeme za jeden z nástrojov, prostredníctvom ktorého chceme získať Váš názor na dôležité otázky v oblasti spokojnosti občanov s fungovaním správy mestskej časti. Výsledky dotazníka poslúžia ako podklad pre ďalšie zlepšovanie fungovania úradu, komunikáciu s verejnosťou, ako aj prezentáciu mestskej časti navonok a budú porovnávané s výsledkami predchádzajúceho dotazníka.

Vyplnený dotazník v tlačenej verzii môžete odovzdať do schránky nachádzajúcej sa pred budovou MÚ, alebo spätne odovzdať vyplnený dotazník poštou na adresu Miestneho úradu mestskej časti Bratislava – Vajnory, Roľnícka 109, 831 07 Bratislava. Pre vyplnenie online verzie dotazníka, prosím navštívte webovú stránku Miestneho úradu mestskej časti Bratislava-Vajnory.

Účasť na vyplnení dotazníka je dobrovoľná. Všetky poskytované informácie sú anonymné a nie je možné Vás stotožniť s konkrétnymi získanými odpoveďami. Vyhodnotenie dotazníka bude zverejnené na webovej stránke www.vajnory.sk.

Dotazníkový zber bude prebiehať do 31. augusta 2024. Vyplnením dotazníka zároveň prehlasujete, že dotazník vyplníte iba raz. Ďakujeme za Váš čas, vážime si Vašu spätnú väzbu a ochotu pri vyplňaní dotazníka. S výsledkami a ich analýzou vás upovedomíme v ďalších číslach Vajnorských noviniek.

Dotazník

- 1. Stretli ste sa už so sloganom „Vajnory – dedina v meste“? (Vašu odpoveď označte prosím krížikom)**

☐ ÁNO ☐ NIE

- 2. Podľa Vášho názoru, do akej miery našu mestskú časť vystihuje slogan „Vajnory – dedina v meste“? (Zakrúžkujte Vašu odpoveď na uvedenej stupnici: 1 – úplne vystihuje, 5 – vôbec sa k nej nehodí)**

1 2 3 4 5

- 3. Ako sa Vám páči slogan „Vajnory – dedina v meste“? (1 – veľmi páči, 5 – vôbec nepáči)**

1 2 3 4 5

- 4. Vyberte najviac tri charakteristické znaky, ktoré najlepšie korešpondujú so sloganom „Vajnory – dedina v meste“? (Vašu odpoveď označte prosím krížikom)**

- ☐ Dobré medziludské a susedské vzťahy
☐ Typická dedinská architektúra
☐ Folklorne tradície
☐ Miestny rozhlas
☐ Vinohradníctvo a poľnohospodárstvo
☐ Pokojnejší životný štýl

Iné:

- 5. Riešenie, ktorých otázok považujete vo Vajnoroch za najakútnejšie? Vyberte najviac tri možnosti. (Vašu odpoveď označte prosím krížikom)**

- ☐ Dopravné zápchy
☐ Poriadok a čistota
☐ Parkovanie
☐ Tempo a hustota zástavby
☐ Susedské vzťahy
☐ Možnosti kultúrneho vyžitia

Iné:

6. Odkiaľ čerpáte informácie o dianí vo Vajnorch? Vyberte ľubovoľný počet možností. (Vašu odpoveď označte prosím krížikom)

- ☐ Vajnorské novinky
- ☐ Facebooková skupina Vajnory – dedina v meste
- ☐ Facebooková skupina Vajnoráci
- ☐ Webová stránka MČ Bratislava-Vajnory
- ☐ TV Bratislava
- ☐ Bratislavské noviny
- Iné:

7. Ako ste spokojný s mierou informovanosti o dianí v mestskej časti? (1 – veľmi spokojný, 5 – veľmi nespokojný)

1 2 3 4 5

8. Cítite sa ako občan dostatočne zapájaný do aktivít v mestskej časti? (1 – spokojný so zapojením, 5 – nespokojný so zapojením)

1 2 3 4 5

9. Do akej miery súhlasíte s výrokom, že Vajnory sa v poslednom období uberajú správnym smerom? (1 – úplne súhlasím, 5 – vôbec nesúhlasím)

1 2 3 4 5

10. Navštívili ste v uplynulých dvoch rokoch úrad mestskej časti Bratislava – Vajnory s potrebou vybaviť Vaše úradné záležitosti? (Vašu odpoveď označte prosím krížikom)

☐ ÁNO ☐ NIE

11. Ako ste boli spokojný s vybavením Vašej žiadosti? (1 – veľmi spokojný, 5 – veľmi nespokojný)

1 2 3 4 5 Nemám skúsenosť

12. Ako ste boli spokojný s prístupom zamestnancov úradu, s ktorými ste vybavovali Vaše úradné záležitosti? (1 – veľmi spokojný, 5 – veľmi nespokojný)

1 2 3 4 5 Nemám skúsenosť

13. Ako hodnotíte kompetentnosť zamestnancov úradu, s ktorými ste komunikovali? (1 – veľmi spokojný, 5 – veľmi nespokojný)

1 2 3 4 5 Nemám skúsenosť

14. Ako hodnotíte priestory miestneho úradu? (1 – úplne vyhovujúce, 5 – úplne nevyhovujúce)

1 2 3 4 5 Nemám skúsenosť

15. Váš odkaz pre vedenie mestskej časti Bratislava – Vajnory:

.....

.....

.....

.....

Prosím, označte podčiarknutím Váš vek:

- ☐ Do 15 rokov
- ☐ 16 – 25 rokov
- ☐ 26 – 40 rokov
- ☐ 41 – 55 rokov
- ☐ Nad 55 rokov

POHLAVIE:

- ☐ Muž
- ☐ Žena

VZDELANIE:

- ☐ Vysokoškolské
- ☐ Stredoškolské
- ☐ Základné

Uvítanie do života 13. júna 2024

Deti sú nádherné stvoreníatka. Očkami zvedavo hľadajú do sveta a vidia v ňom všetko to, čo sa nám veľkým už stratilo. Dávno-pradávnosť sa nám to ukrylo za vysoký kopec dospelosti.

Text: Soňa Molnárová

Snímka: archív

Aj v našich vajnorských rodinách sa už niekoľko mesiacov rozlieha nový detský smiech a plač. Postarali sa o to najmladší členovia rodín, ktorých sme slávnostne privítali do veľkej rodiny Vajnoračkov na Slávnosti uvítania detí do života 13. júna 2024. Ich mená sú zapísané v Pamätnej knihe mestskej časti. Mamičky okrem poďakovaní i gratulácii dostali aj finančný príspevok od mestskej časti. Svojich malých kamarátov prišli pozdraviť deti z folklórneho súboru Podobenka z Vajnora – s pásmom piesní a tancov, ktoré nacvičili pod vedením pani Gabriely Zemanovej.

Naším najmladším Vajnoračkom želim, aby boli s láskou vychovávaní, aby k nim boli ľudia láskaví, pretože na to, aby vyrástli v človeka, čo sa vie postaviť životným prekážkam čelom a neuhýbať im, k tomu všetkému okolo

seba nevyhnutne potrebujú lásku. Potrebujú poznať úprimný ľudský cit od svojich najbližších, od mamy a ocka. Rodičom želim, aby mali pri výchove svojich detí veľa trpezlivosti a aby spolu s nimi prežívali len samé jasné, slnečné a šťastné dni.

VITAJTE, MALÍ VAJNORAČI

Sebastián Mrva, 7. júl 2023

Noel Darák, 19. júl 2023

Lujza Urbánková, 24. júl 2023

Silvia Bebejová, 21. september 2023

Ella Malinková, 22. október 2023

Juraj Valovič, 30. október 2023

Teo Horváth, 21. november 2023

Viktor Albert, 19. december 2023

Minh Anh Le, 29. december 2023

Agáta Gáliková, 15. január 2024

Paulína Berenčí, 24. február 2024

Alenka Jankovičová, 29. marec 2024

Maxim Oršula, 26. marec 2024

Ako bolo na svätého Urbana v Širokém

Text: Via Vitis

Po skúsenostiach z predchádzajúcich rokov sme pri príprave štvrtého ročníka obľúbeného podujatia Na Urbana v Širokém nenechali nič na náhodu. Akciu sme plánovali a pripravovali pol roka vopred. Privítali sme možnosť spolupráce s Bratislavským kultúrnym a informačným strediskom, napísali projekt, na základe ktorého nám BKIS zabezpečilo dobré zázemie v komunitnom vinohrade v Širokom.

V piatok 24. mája 2024 prišla šikovná partia chlapov postaviť pódium a stan. Svoju prácu odvedli na jednotku, čo sa ukázalo večer, keď prišla búrka a veterná smršť a pódium aj stan jej odolali.

Keďže sme chceli pripraviť aj nejakú dobrôtku na zajedenie, spojili sme sa s Poľovníckou spoločnosťou Vajnory a pán Ján Panák nám poskytol divinu na guláš. Kuchárskeho remesla sa chytili Peťo s Marekom, ktorí pripravili na výber štyri jedlá, takže si pochutnali tí, čo majú radi slané, i tí, ktorí obľubujú sladké jedlo.

Na samom začiatku, ešte predtým, ako sa začalo spievať a zabávať, bolo hlavným cieľom požehnanie vinohradov, ktoré v zastúpení nášho pána farára otca Jozefa celebrol tento rok vajnorský diakon Gabriel.

O pestrý program sa postaral Vajnorský okrášľovací spolok, opäť vytvoril výbornú náladu, vďaka ktorej sa spev šírila vajnorskými vinohradmi. Napriek tomu, že v priebehu podujatia to vyzeralo na poriadnu búrku, možno modlitby alebo aj veselosti nášho celebranta tieto obavy zahnali, a tak organizátori i návštevníci mohli byť s oslavou sviatku

sv. Urbana spokojní. Účastníkom, ktorí prišli nielen z Vajnora, ale i z Bratislavy, sa prihovoril aj vajnorský starosta Michal Vlček. Potešilo nás, že pochválil prácu nášho vinohradníckeho spolku.

Okrem jedla sme sa prezentovali aj vínkami našich spolkových vinárov a ľudia tak mali možnosť sa priamo vo vinohrade s nimi porozprávať, ako sa im darí a čo ich najviac ťaží pri obrábaní vinohradov, keďže záujem o vinohrady nerastie tak, ako sme pred štyrmi rokmi predpokladali, skôr naopak.

Patrí sa poďakovať všetkým návštevníkom, ktorých podpora aj napriek zamračenej oblohe nás uistuje v tom, že zachraňovať a starať sa o vinohrady má zmysel, a taktiež, že ľudia sa majú stretávať a zabávať aj na oslave sv. Urbana tak, ako to robili aj naši predkovia. Už teraz sa tešíme na jej piaty ročník.

*Hovoríme s pilotom veľkého dopravného lietadla
Michalom Rajčekom*

Ak je človek pre niečo zapálený, dokáže dosiahnuť svoj vytúžený cieľ

Text: Stanislav Bachleda

Snímky: archív Michala Rajčeka,
Stanislav Bachleda

Narodil sa a do základnej školy chodil vo Vajnorochoch, stredoškolské vzdelávanie absolvoval na Gymnáziu Matky Alexie v Bratislave, vysokú školu na Právnickej fakulte PEVŠ. Počas vysokoškolského štúdia sa stal najprv súkromným a neskôr obchodným pilotom, ktorý riadi veľké dopravné lietadlo Boeing 737-800.

Po šťastnom pristáti

› Kedy ste pocítili, že sa chcete stať pilotom?

Som rodený Vajnoriak a od útleho detstva som pozoroval s veľkou záľubou lietať, keďže sme bývali hneď za tunajším, dnes už bývalým, vajnorským letiskom. Rodičia a starí rodičia ma brávali na letecké dni, ktoré bývali tu v Ivanke pri Bratislave. Keď som počul zvuk leteckého motora, ihneď som vybehol sledovať jeho let. Veľmi sa mi to páčilo a keď som mal tak približne jedenásť-dvanásť rokov, šli sme celá rodina lietadlom na dovolenku, a vtedy, myslím si, že som pocítil, že to je asi povolanie, ktoré by som chcel v budúcnosti robiť. Vtedy to bol, pochopiteľne, ešte len sen mladého človeka, ktorý sa nemusel naplniť. Školské roky na základnej škole i na gymnáziu sa končili, a tak sme sa s rodičmi porozprávali o mojej budúcnosti. Zhodli sme sa, že najpriateľnejšou oblasťou by bolo asi právo, a preto som sa prihlásil na právnic-

kú fakultu. A keď už spomínam rodičov, chcel by som sa im poďakovať za podporu pri tejto náročnej ceste do kokpitu dopravného lietadla.

› Štúdium práva je náročné. Uvažovali ste, či sa dá naplno venovať paragrafom a zároveň aj príprave na lietať?

Nielen uvažoval, ale aj uskutočňoval. Už počas prvého ročníka štúdia som začal v Bratislave robiť výcvik súkromného pilota na súkromné lietadlá. Prvé zoznámenie s priestorom letiska a o lietadlách poskytuje inštruktor, od ktorého sa dozviete, ako sa pohybovať na letisku, podrobnosti o lietadlách, ako sa ovládajú, ako sa riadia, ako komunikovať. To je zatiaľ len základný kurz na zemi, ktorý zahŕňa teoretickú prípravu, na ktorej sa naučíte základné princípy letu, aerodynamiku, letové postupy, navigáciu, meteoro-

lógiu, predpisy, komunikáciu a rádio komunikáciu. Nasleduje pozemné školenie, kde si prejdete prípravu pred letom, plánovanie letu, meteorologickú analýzu, výpočty výkonov a hmotností, bezpečnostné postupy. Ak to celé absolvujete čaká vás niekoľko skúšok v rámci leteckej školy, aby vás pustili do lietadla. Po úspešnom absolvovaní skúšok sa dočkáte prvej letovej hodiny s inštruktorom. Na získanie licencie súkromného pilota treba naliať najmenej štyridsaťpäť hodín v rámci praktického výcviku. V praktickom výcviku trénujete základnú pilotáž (vzlety, pristátia, zatáčky), pokročilú pilotáž (strmé zatáčky, núdzové postupy, pristátie bez motoru), navigačné lety. Následne na leteckom úrade absolvujete niekoľko písomných skúšok, pre-skúšanie s examinátorom a licenciu súkromného pilota máte „vo vrecku“.

› **To by sa mohlo považovať za akýsi vstup do zatiaľ ešte neprofesionálneho lietania. Skôr by sa dalo povedať do športového, turistického?**

Závisí to len od vás, či chcete zostať len pri tom, teda lietať pre zábavu, alebo sa posunúť ďalej a robiť to komerčne.

› **Prvým a azda rozhodujúcim predpokladom je dokonalý zdravotný stav...**

...to je samozrejmé. Platí to rovnako pre oba druhy licencie – pre pilota súkromného, ale i obchodného. Lekárske prehliadky majú dva stupne. Pre dopravného pilota je to prvý, teda vyšší stupeň, vrátane psychotestov.

› **Môže dopravný pilot nosiť okuliare, nie je to nedostatok?**

Okuliare nie sú prekážkou, dokonca ani vyššie dioptrie. Aj ja nosím pri pilotovaní okuliare

› **Podme k momentu, keď ste sa prvý raz posadili do lietadla na prvý let.**

Keď si do lietadla sadnete, inštruktor vám vysvetlí, čo sa kde zapína, aj keď viaceré úkony už poznáte, ale zatiaľ len teoreticky. Prvý let je vlastne len zoznamovací, vzlietnete – my sme štartovali z bratislavského letiska – idete do priestoru, najprv rovno, potom zatáčka doprava, doľava, stúpanie, klesanie, udržiavanie výšky. Postupne prichádzajú ďalšie skúsenosti, spoznáte, čo znamená letiskový okruh, ako vypočítať klesanie, naučiť sa pristávať, čo trvá približne desať hodín. Potom vás už môže inštruktor pustiť na prvý samostatný let, hovoríme tomu prvé sólo, urobíte dva–tri okruhy okolo letiska a pristanete. Je to akýsi prvý míľnik v živote pilota.

› **Môžete trochu detailnejšie priblížiť, čo pociťujete pred, počas a po prvom sólo lete...?**

Na prvý sólo let som sa veľmi tešil. Keď inštruktor zatvorí dvere, požiadate o letové povolenie, súhlas na rolovanie, na vzlet z príslušnej dráhy, urobíte okruh a pristávate spôsobom touch and go, teda letmý pristátie a vzlet, pridať plyn a opäť vzlietnuť. To sa môže opakovať aj niekoľkokrát. Rozdiel medzi predchádzajúcimi letmi a sólo letom je v tom, že teraz ste už na všetko sám, rozhodujete sa osobne, osobne aj zodpovedáte. Po pristátí vám inštruktor zagratiuluje a výcvik pokračuje ďalej.

› **Pripravovali ste sa aj na leteckom simulátore?**

Nie je to požiadavka na začatie výcviku súkromného pilota. Teraz, keď už lietať na Boeingu 737, absolvujeme preskúšania na full flight simulátoroch, ktoré simulujú let v skutočnom lietadle. Na simulátor chodíme každý polrok. Ale to už predbieham, však?

› **Trochu áno, a teda vráťme sa do čias, keď ste sa ešte len pripravovali. Len chcem podotknúť, že ako milovník letectva chodím občas lietať s inštruktorom, keď môžem aj sám chvíľu riadiť lietadlo a mal som možnosť vyskúšať si aj kokpit Boeingu 737. V Bratislave je simulátor, ale nie taký dokonalý, ako máte k dispozícii Vy. Ale predsa ten pocit riadiť také veľké lietadlo je neobyčajne silný. Ale, ako to u vás pokračovalo ďalej?:**

Pokračuje kvalifikácia pre nočné lety. To znamená že sa učíte lietať po západe slnka v noci za predpokladu, že máte vizuálny kontakt so zemou. Musíte absolvovať teóriu dopravného pilota ATPL(A) v trvaní približne 7 mesiacov s následnými skúškami na leteckom úrade. Pokračujete takzvaným timebuildingom, čiže nalietavate si hodiny, pri ktorých získavate potrebné skúsenosti. Počas timebuildingu lietate či už v rámci Slovenska, ale aj do zahraničia. Po dosiahnutí minimálne 50 hodín navigačných letov ako veliaci pilot môžete pokračovať vo výcviku pre prístrojovú kvalifikáciu na jednomotorové lietadlá IR(A) SE. Len pre vysvetlenie, do tohto momentu som mohol lietať podľa pravidiel VFR, čiže máte vizuálny kontakt so zemou. Prístrojová kvalifikácia vám dovoľuje lietať už len podľa prístrojov bez vizuálneho kontaktu so zemou.

› **Stala sa vám niekedy krízová situácia?**

Áno, v rámci teambuildingu sme leteli jednomotorovým lietadlom štyria, vrátane mojej priateľky, súčasnej manželky. Zašli sme si na kávu na letisko Partizánske a keď sme vzlietli na cestu späť, po krátkom čase od štartu praskla hlava valca na motore. Lie-

tadlo začalo silno vibrovať, v červenom poli som zaregistroval hodnotu oleja, a tak mi neostávalo nič iné, len sa otočiť a pristáť. Všetko dopadlo dobre. Samozrejme, že som mal pocit zodpovednosti vzhľadom na to, že som mal na palube troch ľudí, ale urobil som všetko, čo bolo treba na bezproblémové pristátie.

› **Čo ďalej musíte absolvovať, aby ste sa mohli stať dopravným pilotom?**

Ak už ste držiteľom licencie pre prístrojovú kvalifikáciu na jednomotorové lietadlá IR(A) SE, pokračujete vo výcviku pre viacmotorové lietadlá MEP(L) s rozšírením na prístrojovú kvalifikáciu IR(A) ME. Zjednodušene povedané, najprv sa naučíte lietať na dvojmotorovom lietadle, na ktorom následne robíte výcvik podľa prístrojov. Nasleduje licencia obchodného pilota CPL(A), ktorá je nevyhnutná pre tých, ktorí chcú pracovať ako piloti v komerčnej leteckej doprave. V tomto bode ste už hotový obchodný pilot CPL (A) s potrebnými kvalifikáciami.

› **No. Naučili ste sa lietať na jednomotorových i dvojmotorových lietadlách, aj podľa prístrojov, ste už obchodný pilot a na najlepšej ceste k funkcii dopravného pilota. Ako to pokračovalo?**

Ďalej musíte absolvovať MCC kurz v leteckej znamená Multi Crew Cooperation, čo je kurz spolupráce viacčlennej posádky. Jeho účelom je naučiť pilotov pracovať ako súčasť posádky, vrátane komunikácie, koordinácie a rozhodovania.

Potom sa musíte zamerať na konkrétny typ lietadla, na ktorom by ste chceli lietať, respektíve, na typ, ktorý používa váš budúci zamestnávateľ, teda aerolínie.

V kokpite býva aj príjemná atmosféra

› Nevyhľadávajú si letecké spoločnosti vás, pilotov?

Závisí to aj od obdobia, ktoré majú rozličné charakteristiky. Niekedy je nedostatok pilotov, čo je dobré pre nás, inokedy je nás viac ako potrebujú spoločnosti. Najhorším obdobím za posledné roky bola pandémia COVID-19, keď lietanie šlo takpovediac do záhuby. Veľa pilotov, nielen tých, ktorí odchádzali do dôchodku, poodchádzalo, aj do iných oblastí, a keď pandémia odznela, dopyt bol zrazu obrovský. V súčasnosti, keď ľudia chcú lietať častejšie, je pilotov málo. Pre mladého, začínajúceho pilota je dobre, ak sa ocitne v takejto situácii

› Zdá sa, že ste sa ocitli v priaznivej situácii.

To však neznamená, že som odrazu vhurol do kokpitu „sedemtrisedmičky“ a veselo lietal po svete. Ale aby som ilustroval svoj postup, zamestnal som sa v jedných slovenských aerolinkách, ktoré prevádzkovali Boeingy 737, ale ešte nie ako pilot, ale ako dispečer letovej prevádzky, kde som vypracovával letové plány vrátane výpočtu paliva, trasy, výšky letu a očakávaných meteorologických podmienok. Z môjho pohľadu to bol veľmi dobrý štart, keďže máte možnosť vidieť ako funguje firma aj z tejto strany. Medzičasom aerolinka, v ktorej som pracoval, zverejnila výberové konanie na pozíciu druhého pilota, ktoré som úspešne absolvoval. Nasledoval typový výcvik na Boeing 737 v Prahe na už spomínanom full flight simulátore. Takzvanú typovku, ktorou sa môžem pripraviť na lietanie na dopravnom lietadle,

ktoré pojme 189 ľudí s maximálnou vzletovou hmotnosťou 79 ton, v letovej výške 41 tisíc stôp (12,5 km) a doletí to do vzdialenosti 5700 kilometrov s maximálnou rýchlosťou mach 0,82. Potom nasleduje let na reálnom lietadle, na ktorom treba urobiť šesť letiskových okruhov, a tým sa typovka končí.

› Tentoraz už ste naozajstný dopravný pilot, ktorý môže riadiť toto veľké lietadlo.

Nie tak úplne. Najprv som musel absolvovať (Operator Conversion Course), kde sa učíte postupy konkrétnej spoločnosti. Po úspešnom absolvovaní vás čaká Line Training, čiže tréning už v reálnej prevádzke na Boeingu 737. V Line trainingu lietate s kapitánom, ktorý je na to špeciálne určený a zároveň tam máte aj bezpečnostného pilota. Po úspešnom absolvovaní ste už plnohodnotným druhým pilotom leteckej spoločnosti.

› Ako dlho lietate na Boeingoch? Boli ste už aj kapitánom?

Lietam tri roky na pozícii druhého pilota, onedlho budem mať nalietaných tisíc hodín. Na to, aby som mohol byť kapitánom lietadla, musím v prvom rade nazbierať dostatok skúseností a mať nalietaných minimálne 2 500 letových hodín. Potom nasleduje opäť simulátor a skúšky v príslušnej leteckej spoločnosti. Až vtedy sa môžem stať kapitánom.

› Ako prebieha činnosť kapitána a druhého pilota počas letu?

V podstate robíme obaja rovnaké úkony. Na príklad na prvom lete sa dohodneme s ka-

pitánom, že ja budem riadiť lietadlo ako pilot letiaci a on ako pilot monitorujúci, teda ten, ktorý udržiava spojenie s riadiacou vežou a dispečermi a monitoruje priebeh letu. Stále však ešte sedíme na svojich miestach, teda kapitán vľavo, ja vpravo. Na ceste späť si úlohy vymeníme. Možno to niekedy vyzerať, že druhý pilot je tam len do počtu, ale aj on musí rovnako ovládať riadenie lietadla.

› Vieme, že kapitán je nadriadený druhému dôstojníkovi, ale v čom spočíva jeho hlavná úloha?

Kapitán je preto kapitánom, lebo zodpovedá za všetko, čo sa v lietadle počas letu udeje. Rieši každú situáciu a v prípade krajnej alebo krízovej prevezme riadenie lietadla.

› Vo filmoch vidíme, ako kapitán pred letom prepočítava zaťaženie lietadla, počet cestujúcich, množstvo paliva a rad ďalších detailov. To sa robí pred každým letom?

Áno, robí sa to pred každým letom, lebo každý let je iný. Prepočítavame vyváženie lietadla, na čo máme špecifický software, kde zadáme aktuálnu váhu lietadla, rozsadenie pasažierov v jednotlivých sekciách kabíny, množstvo paliva, množstvo a váha batožiny v štyroch priestoroch. Podľa druhu počasia kontrolujeme kondíciu vzletovej a pristávacej dráhy, na ktorej môže byť sneh, námraza, voda, aký je vietor a jeho smer, vonkajšia teplota, tlak vzduchu a rad ďalších úkonov. S kapitánom si výpočty navzájom porovnáme a keď je to v poriadku, tak to zadáme do počítača v lietadle.

› Priblížte nám trochu viac vašu činnosť v pilotnom priestore, kokpíte, ako sa bežne nazýva tento pomerne stiesnený priestor, zaplnený páčkami, tlačidlami, prepínačmi, keď držíte v rukách riadiacu páku, ktorej sa vo vašom slangu hovorí barany. Navyše pocit zodpovednosti za takmer dvesto pasažierov, drahé lietajúce zariadenie. Musí to byť náročné tak fyzicky, ako aj psychicky. Dá sa to zvládať bez problémov, bez stresu?

Základom je dobrá príprava. My sa na let pripravujeme v dostatočnom predstihu podľa náročnosti letu. Musíme zohľadniť všetky známe i menej známe okolnosti, byť pripravení na rôzne scenáre, či presnejšie udalosti, ktoré budú nasledovať.

› Je možné, že po určitom čase môže nastať aj rutina v konaní?

Nenazval by som to rutinou. Dopracovať sa k takémuto stavu by znamenalo zníženie ostražitosti, pocitu zodpovednosti a k zvýšenému riziku. To si nemôžeme dovoliť, veď máme v kabíne cestujúcich, ktorí sa spolie-

Takto sa pripravuje let

V ľahkej uniforme by som to v tuhej zime dlho nevydržal

Šťastná rodina

hajú, že ich šťastlivo a v pohode dopravíme do cieľa. Pilot musí mať na vedomí, že je to ťažký stroj s veľkým výkonom motorov, ktorý musíte mať pod kontrolou a myslou byť ob-
razne povedané „pred lietadlom a nie za ním“.

► **Neraz sa stáva, že pri nepredvídaných situáciách, ktoré sa môže na letisku ke-
dykoľvek udiť, lietadlo krúži aj hodinu,
kým mu dovoľia pristáť. Prípadne musí
odletieť na záložné letisko. Musíte na ta-
kéto situácie myslieť vopred a plánovať
palivo aj pre takéto situácie?**

Nám plánujú množstvo paliva dispečeri podľa veľmi sofistikovaného softvéru na zá-
klade aktuálneho počasia. To znamená že
podľa týchto výpočtov budeme mať v lie-
tadle natankované dostatočné množstvo
paliva na celý let do destinácie a zároveň
aj na záložné letisko. Ak je nejaký predpo-
klad zdržania, ako vy spomínate, že lieta-
dlo krúži aj hodinu môže to byť spôsobené
ci už zlým počasím, hustou prevádzkou ale-
bo inými faktormi. V tomto prípade si vie-
me zobrať extra palivo, ktoré nám dovolí
vyčkávať, kým sa situácia na letisku vylepší
a bude sa dať pristáť.

► **Aký bol dosiaľ váš najdlhší let?**

Trval päť hodín a štyridsaťdeväť minút
z Rigy na ostrov Madeira.

► **Zažili ste situáciu, ktorú ste považovali
za zložitú, či rizikóvu?**

Zatiaľ nie, aj keď sme na to pravidelne tré-
novaní. Bola to len napríklad zmena letiska,
keď namiesto do Brna sme museli diverto-
vať do Ostravy kvôli zlému počasiu. Doplňli
sme palivo a leteli sme späť do Brna.

► **Pokiaľ je nám, cestujúcim, známe, kapi-
tán musí, alebo by mal rešpektovať po-
kyny alebo príkazy letového dispečer-
a. Môže sa stať, že urobí úkon odlišný
od udeleného príkazu, a kedy by si to mo-
hol dovoliť?**

Dispečeri sú tam pre nás, preto je nutné
rešpektovať ich pokyny. Môže sa však stať,
že sa situácia vyvinie tak, že kapitán posú-
di mieru bezpečnosti či rizika, môže sa vy-
hradiť voči pokynu dispečera a rozhodnúť sa
podľa momentálnej situácie.

► **Mladý pilot v modrej uniforme je stále
zaujímavým zjavom. Je to spoločensky
zaujímavé povolanie. Máte takú skúse-
nosť a pociť aj vy?**

Možno u nás je to ešte stále atraktívna pro-
fesia, v niektorých západných štátoch sa to
až tak nevníma. Chápu to síce tiež ako ná-
ročné, ale v súčasnosti už dosť bežné povola-
nie.

► **Náročné povolanie si vyžaduje primerá-
nú fyzickú i psychickú zdatnosť. Ako rie-
šite tieto požiadavky vy?**

Musíme byť v dobrej kondícii, primerane
sa venovať základným športovým úkonom,
chodíme na komplexné zdravotné kontroly,
dodržiavame zdravší životný štýl. Ja sa mo-
mentálne venujem crossfitu, chodím do po-
silňovne a sem tam si zahrám hokejbal, čo
pre udržiavanie dobrej kondície zatiaľ stačí.

► **Aká je optimálna frekvencia letov naprí-
klad v rámci jedného týždňa?**

Plánovanie služieb v leteckej spoločnosti je
komplexný proces regulovaný rôznymi pred-
pismi, ktoré definujú maximálny čas služby

a minimálny odpočinok. Inak povedané, ak
lietate cez deň v rámci vášho cirkadiánneho
rytmu, môžete byť v službe viac, naopak je to
pri nočných alebo skorých ranných letoch.

► **Kedy zapínate autopilota a kedy ho vypí-
nate pred pristátím?**

Po vzlete, po odpútaní sa od dráhy, to býva
400 stôp od zeme, čo je asi 120 metrov. V tej
chvíli sa mozgová kapacita zvyšuje a k dispo-
zícii je viac možností na riešenie ďalších úko-
nov. Ak lietame z letísk, kde je premávka men-
šia, je dobre lietadlo riadiť istý čas manuálne,
aby som ho mal takpovediac „v ruke“. Potom
autopilot riadi lietadlo až do fázy pristávania.
Následne preberáme riadenie opäť my piloti
a pristaneme s lietadlom manuálne. V prípa-
de, že sú na letisku nepriaznivé podmienky,
nie je dostatočne viditeľná pristávací dráha,
teda zlá viditeľnosť, Boeing 737-800 po správ-
nej konfigurácii dokáže pristáť sám.

► **Na ktorom letisku sa pristáva najzloží-
tejšie?**

Jedným z takých letísk je portugalský ostrov
Madeira. Pristávať tam môžu len kapitáni,
ktorí absolvovali špeciálny simulátorový vý-
cvik zameraný práve na toto letisko.

► **Aký je optimálny vek pilota pri odchod
do dôchodku?**

Veková hranica pre vydanie preukazu zdra-
votnej spôsobilosti pre dopravného pilota je
65 rokov.

► **Aké je vaše želanie do budúcnosti? Nie-
len pracovné.**

Pokračovať v tejto úžasnej práci, ktorá ma
veľmi baví a naplňa a zároveň byť dobrým
otcom a manželom pre moju rodinu.

Čo hovorí kronika Prešporská obec Vajnory (22)

Text: V. Fekete: Prešporská obec Vajnory (kronika)

Ilustrácia: Erb Vajnor zo 16. storočia

V tejto časti približovania poznatkov z vajnorskej kroniky sa dozvieme, kedy sa definitívne začal používať názov obce Vajnory, ako sa formovali riadiace orgány, kto sa stal prvým richtárom, koľko bolo pozemkov, ako vzniklo Potravné družstvo, kto bol v jeho vedení a ako sa podieľalo na úspešnom rozvoji obce. Kronika približuje aj jednu z najtragickjších udalostí našej novodobej histórie – tragickú smrť národného hrdinu Milana Rastislava Štefánika 4. mája 1919, ktorého prvé kroky v novovzniknutom štáte mali viesť práve na vajnorskú pôdu. Ďalšou pozitívnu udalosťou v novej situácii bolo oživenie vajnorskej dychovky, čo je nepochybne jedným z typických znakov života i ľudského faktora vajnorského temperamentu.

I keď bola 28. októbra 1918 vyhlásená prvá Československá republika, predsa sa dozvedáme z úradnej korešpondencie na miestnych, ale aj mestských úradoch, že názov obce alebo stále ujasnený. Ešte vo februári 1919 znel v maďarčine ako Poszony-Szölös, vo februári až do júna už ako „Prešporské vinohrady“ a až začiatkom júla dostávajú dnešný názov „Vajnory“.

Po uznaní novej republiky sa utvára aj v obci už Vajnory prvé predstavenstvo na čele s richtárom Jánom Benčíčom. r. 1872 (rok narodenia richtára, pozn. red.) a hneď začína riešiť problémy obce týkajúce sa jej ďalšieho politického a hospodárskeho života.

Predstavenstvo konštatovalo, že

- (v) katastri obce sa nachádza 1 821 hektárov pozemkov z toho patrilo 1 532 ha obyvateľom Vajnora a 250 ha veľkostatkárovi Sprinzlovi z majera,
- obec má v tom čase 1 863 obyvateľov, ktorý stav je upresnený od posledného sčítania,
- prvý povojnový finančný rozpočet obce bude v nasledujúcom roku vo výške 45 528 tis. ko-

rún a z tejto čiastky má byť vyčlenená čiastka na osvetu v sume 20 700 korún,

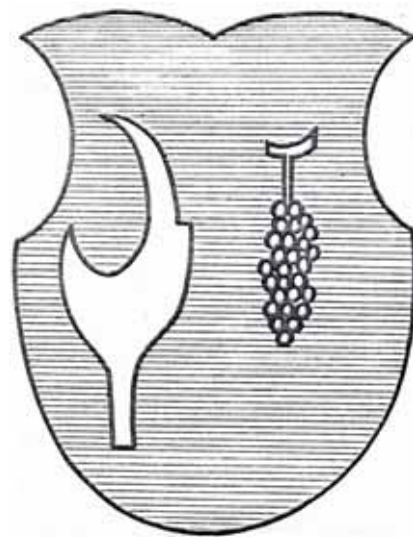
Ako prvá po vojne sa hlási o slovo vajnorská dychovka, ktorá oživuje svoju činnosť. Z hudobníkov na vojne nebol nikto zabitý ani zranený, nevrátil sa jedine krídlovák Matej Brúder, ktorý sa v ruskom zajatí oženil a založil si tam aj rodinu. Medzitým sa vzdali aktívnej činnosti v hudbe Michal Slezák, Pavol Takáč, Tomáš Grebeči, takže okýptená dychovka začínala pod Jankom Matulom takto:

- kapelník Janko Matula, zároveň baskrídlovka
- krídlovky Martin Krištofič, Jozef Seman, Štefan Belaj, Ján Fekete
- klarinety Štefan Krištofič, Ján Grebeči
- basovky Jozef Takáč, Ján Zeman
- trúbky Štefan Benčíč, Štefan Vitáloš, Ján Darovec
- bas Ján Benčíč
- bubny František Tichý, Matej Krištofič

Obec Vajnory aj v blízkom okolí boli už v tejto dobe obklopené rovnými pasienkami a tak nečudo, že sa tu už v marci 1919 zriaďuje prvé poľné letisko, najprv pre vojenské lietadlá, neskôršie aj pre dopravné. Toto letisko v dejinách Vajnora neskôr zohráva význačnú úlohu. V priestoroch vyhladnutej plochy sa začínajú stavať hneď aj hangáre a škola pre prvých poľných pilotov.

Štvrtý máj 1919 bol pekný, slnečný s miernym vetrom aj novovybudovanom letisku vo Vajnoroch sa tiesnilo mnoho ľudí, mládeže v krojoch, ba aj obyvateľstva zo širokého okolia bolo vidno. Obďaleč na tráve bolo prestreté biele obdĺžnikové plátno a tak podľa týchto dohadov sa dalo očakávať pristátie lietadla. Áno, mal pristáť na tomto mieste ako prvý minister vojny ČSR generál Milan Rastislav Štefánik a preto tieto húfy národa.

Je 11.30 hodín keď sa objavil nad Bratislavou avizovaný taliansky dvojplášnik „Caproni č. 450“ s úmyslom pristáť na vyznačenom mieste letiska. To už tu boli aj zástupcovia prominentných osôb na privítanie z novovytvorenej vlády, ako aj matka generála. Všetko bolo pripravené na pristátie, na privítanie,

avšak na veľké prekvapenie keď naraz lietadlo po jednom obligátnom okruhu o 11.55 hodina sa zakolísalo a začalo kolmo padať na zem. Lietadlo miernym vetrom bolo zanesené asi na tri kilometre od Vajnora a za Ivánkou sa zrútilo na zem. Vzápätí vyšľahol dohora stĺp čierneho dymu...

Keď prišli prví účastníci tejto tragédie na tvar miesta, našli všetkých štyroch účastníkov letu vyhodенých z horiaceho lietadla. Sám generál M.R. Štefánik ležal tvárou k zemi s úplne zohaveným obličajom a asi 5 metrov od lietadla, blízko neho vysoký talianski dôstojníci, kým pilot lietadla bol priam rozdrtený motorom stroja.

Tak sa skončil život prvého ministra vojny ČSR, ktorý po vojne síce videl svoju rodnú zem, ale na ňu nevstúpil a ani sa neujal funkcie...

Vo Vajnoroch, kde sa ešte v minulom storočí ujala myšlienka družstevníctva a asi tu i našla žirnu pôdu, nastávajúce generácie v nej pokračovali. Tak v roku 1919 sa v obci zakladá Potravné družstvo. Pri jeho založení malo 322 členov s 1 279 podielmi po 50 korún. Z toho sám veľkostatkár Sprinzl mal v družstva 80 podielov, neskôršie dokonca 160 podielov. Priemer podielov na jednotlivých členov bol 3,7. Družstvu patrili aj dva obchody a výčap. Počet členov sa postupne zvyšoval a v roku 1930 dosiahol číslo 438.

Do vedenia družstva sa dostávajú zamožní vinohradníci a roľníci. Predsedom sa stáva Ján Fekete r. 1878 (rok narodenia), členovia výboru Ján Orth r. 1873, Matej Hlavatý r. 1866, Martin Bednár r. 1870, Jozef Zeman r. 1885 a aj jeden zástupca inteligencie mladý a všestranný spolkový funkcionár Jozef Leška r. 1895. Títo všetci svoju počiatočnú činnosť začali vyvíjať v staručkej učupenej budove naproti terajšieho MNV (Miestny národný výbor, predchodca Miestneho úradu, pozn. red.).

Činnosť Potravného družstva veľmi napomáhala nielen výdatnej výstavbe v meste, ale aj na celkovom vývoji Vajnory. Veď len

za 25 rokov svojej činnosti dodala pre svojich členov vyše 100 vagónov umelých hnojív, vybudovalo mostovú a dobytčiu váhu, zakúpilo čistiacu stanicu na osivo, vyplatilo svojim členom na nákupných úsporách vyše 350 tisíc korún. Potom to boli dary chudobným študentom, miestnym spolkom a organizáciám kde sa poskytlo vyše sto tisíc korún a po roku 1948 odozdalo nákupníckym organizáciám budovu a zariadenia s krytým rezervným fondom v hodnote 803 tisíc Kčs.

Činnosť Potravného družstva bola vskutku zmysluplná, čo znamená, že Vajnory boli spoločenstvom, ktoré malo blízko k pokrokovým činnostiam a vyhlídkam do budúcnosti.

Aj zdanlivo nezaujímavý moment, že v predstavenstve Potravného družstva mala zastúpenie aj inteligencia hovorí, že Vajnory boli a sú obcou, teda mestskou časťou, ktorá má pokrokové zmýšľanie a slobodné a demokratické konanie.

V nasledujúcej časti sa dozvieme, ako sa uskutočňovala zmena vo výchove žiakov, výmenou maďarských učiteľov. Jediným pedagógom vo vajnorskej škole, ktorý učil po slovensky, bol Ferdiš Juriga.

—
Jazykovo neupravené, doslovný prepis z kroniky Prešporská obec Vajnory

Salón v Dobrej lipe o M. R. Štefánikovi

Text: redakcia **Snímky:** archív

V utorok 14. mája sa vo Vajnoroch prvýkrát uskutočnilo podujatie Salón v Dobrej lipe, ktoré pripravil a moderoval dlhoročný spolupracovník Vajnorských noviniek Dr. Stanislav Bachleda.

Prvé pilotné podujatie bolo venované téme Milana Rastislava Štefánika a uskutočnilo sa pri príležitosti 105. výročia jeho tragickej havárie. Hostami boli PhDr. Pavol Kanis – historik a odborník na osobnosť Štefánika a Martin Babjak, ktorý okrem toho, že je známy ako vynikajúci operný sólista i moderátor televíznych relácií, je aj nadšencom le-

teckého modelárstva. Keď je prijateľné počasie, môžeme ho sledovať ako riadi svoje veľké letecké modely na starom vajnorskom letisku. Navyše je dlhoročným obyvateľom Vajnory, ktoré si ho získali, ako povedal počas besedy, najmä príjemnou atmosférou, priateľskými a srdečnými ľuďmi.

Hostí privítal starosta mestskej časti Michal Vlček, ktorý vo svojich vstupoch v skratke priblížil zaujímavosti zo života a diania vo Vajnoroch a niekoľko ťažiskových činností. Následne sa rozvinula diskusia plná zaujímavých faktov zo života národného hrdinu, jednej z najvýznamnejších osobností našej histórie Milana Rastislava Štefánika, a jeho odkazu pre budúce generácie.

Seniori z Vajnor navštívili západné Česko

Text: Božena Zemešová. **Snímky:** archív

Dovoľte mi, prosím, vyrozprávať príbeh seniorov z Vajnor, ktorí si našli čas aj na cestovanie. Mnohí máme doma záhrady, nasadené planty s rajčinami, papriky, ale aj hriadky s mrkvou a petržlenom a inými dobrotami, máme aj psíkov a mačičky, o ktoré sa staráme. My ženy máme v oblube kvety rôznych farieb a vôní, ktoré milujeme, a dať si ráno vonku kávičku a koláčik, cítiť vôňu kvetov a spev vtáčikov, to je pre nás relax. Je ťažké odísť z domu na dve noci, ale spoľahnúť sa na manžela, ktorý sa postará o všetko, čo dom potrebuje, je veľká pomoc.

Naše cestovanie začína v utorok 14. 5. 2024, stretávame sa skoro ráno o 7.00 h pred kostolom Sedembolestnej Panny Márie, nahlasujeme sa u pani Milky Uhrinovej, organizátorky zájazdu a už prichádza autobus. Tešíme sa ako malé deti, keď idú na školský výlet, usádzame sa v autobuse, spočítame sa, či sme všetci, a vyrážame, hurá... a kam vlastne ideme? No predsa na návštevu našich susedov, Karlove Vary.

Cesta ubieha podľa plánu, vodič sa venuje jazde a sprievodca Mirec nám všetkým rozpráva

plán cesty a čo nás dnes čaká. Pomaly sa blížíme do mesta Locket, kde sa nachádza hrad ležiaci na vrchu nad riekou Ohře v okrese Sokolov v Česku. Podľa archeologických štúdií hrad pravdepodobne založili v druhej polovici 12. storočia za vlády Vladislava II.

V margrófskom dome sú výstavné priestory navrátených loketských zbierok. Vidieť tu nábytok z predchádzajúcich troch storočí, starú loketskú lekáreň, drevené plastiky a reliéfy,

ale aj zbrane a keramiku. Nachádza sa tu aj veľa vzácných minerálov, videli sme loketský meteorit, o ktorý sa zaujímal aj sám Johann Wolfgang Goethe. V roku 1990 tu objavili aj unikátne nástenné maľby z obdobia vlády Václava IV.

Prešli sme si priestory určené pre návštevníkov a mali sme čas na prechádzku, ale aj oddych v krásnom prostredí. Pomaly sa chýlilo k večeru, a tak sme sa odviezli do cieľa našej cesty, do Karlových Varov. Ubytovali sme sa v hoteli Thermal. Je to komplex budov postavený v štýle brutalizmu a od začiatku sa o ňom uvažovalo ako o kongresovom hoteli a hlavnom centre Medzinárodného filmového festivalu Karlovy Vary. Po dlhej ceste sa nám tam spalo výborne.

Je streda, zobúdza sa do krásneho slnečného rána. Po raňajkách sa rozdelíme na dve skupiny a domáci sprievodcovia nás prevedú po meste Karlove Vary, po meste, ktoré navštevujú každoročne tisíce turistov z domova, ale aj zo zahraničia. Karlove Vary neboli od svojho vzniku klasickým stredovekým mestom, ale mestom kúpeľným, jedným z najstarších v Európe. Od roku 1508 mali štatút verejných kúpeľov. Centrum kúpeľného mesta sa rozkladalo v bezprostrednej blízkosti Vřídla. Sláva Karlových Varov ako kúpeľov prenikla za hranice už v druhej polovici 15. storočia. V druhej polovi-

ci 18. storočia objavil karlovarský lekár David Becher v karlovarských vodách oxid uhličitý a odporúčal pacientom pitie minerálnej vody priamo pri prameňoch, kde je pôsobenie oxidu uhličitého najsilnejšie. Vzhľadom na vrtkavé karlovarské počasie bolo treba hostí pri pití pri prameňoch chrániť rôznymi pavilónmi, altánkami a gloriétami. Tie však už nestačili, a preto sa v kúpeľoch stavali kolonády.

Ochutnávali sme aj jednotlivé liečivé pramene rôznej teploty a je úplne bežné vidieť na kolonáde množstvo turistov, držiacich pohárik s liečivou vodou. Po skončení prehliadky prameňov sme mali dostatok času na prechádzku a potom nás čakal ďalší takzvaný trinásty karlovarský prameň.

Novo zrekonštruované návštevnícke centrum Becherovka sa nachádza v Karlových Varoch, v rodisku tradičného bylinného líkuru. Historickú budovu Steinberky nechal postaviť Jan Becher v roku 1867 a viac ako sto rokov slúžila ako továreň. Interaktívna časť

expozičné nám umožnila prezrieť si a nasatť vôňu bylín a korenia, z ktorých sa Becherovka vyrába, potom nás čakala ochutnávka a ukončenie prehliadky. Nasledovalo voľno a čas, ktorý nám ostal do večere, si každý užil po svojom. Byť v Čechách a nedať si na obed klasiku vepro, knedlo, zelí, alebo svíčkovou – čo všetci máme radi by bol hriech, a tak sme si ich gurmánsky vychutnávali. Po večeri sme si užili hotelový wellness v bazéne pri zapadácom slniečku a potom už len sladké sny.

Štvrtok ráno po raňajkách sa lúčime s kúpeľným mestom, nastupujeme s kuframi do autobusu, čaká nás ešte prehliadka mesta Bečov nad Teplou. Je to mestečko s vyše tisíc obyvateľmi a zachovalým hradom a zámkom, nachádzajúce sa južne od Karlových Varov. Hrad stojí nad hlbokým údolím obklopený vysokými lesnatými kopcami, patriaci mi k Slavkovskému lesu a Tepelskej vrchovine, v údolí sa nachádza mestečko Bečov nad Teplou, ktoré sa pýši unikátnou pamiatkou európskeho významu – relikvárom sv. Mau-

ra, ktorý sa vekom a hodnotou blíži k českým korunovačným klenotom. Najväčšie bohatstvo získali majitelia hradu počas 14. až 16. storočia, keď bola ťažba cínú v tejto oblasti na svojom vrchole. Hrad Bečov sa radí medzi jeden z najzachovalejších českých hradov.

Náš program je naplnený a naše dojmy z tohto krásneho výletu nám dlho zostanú v srdciach. Spomienky, aj v podobe fotografií, ktoré budeme ukazovať rodine, priateľom, známym, budú naším hnacím motorom do ďalších dní, aby sme ukázali, že aj seniori sú aktívni, neboja sa cestovať a spoznávať svet. Ukázať, že na vekú nezáleží...

Moje – naše poďakovanie patrí ešte raz pani Milke Uhrínovej za organizáciu zájazdu – ktorú zvládla bravúrne, zástupkyni starostu pani Soni Molnárovej z miestneho úradu, cestovnej kancelárii MT-TOUR, s. r. o., vodičovi pánovi Mittheissovi za bezpečnú jazdu, sprievodcovi pánovi Sedláčkovi a všetkým, ktorí pomohli, aby sa výlet uskutočnil.

Spolupráca so Slovenskou technickou univerzitou úspešne pokračuje

Text a snímka: redakcia

Spolupráca mestskej časti Bratislava-Vajnory s našimi univerzitami sa stále prehĺbuje a rozvíja. Po promóciách ďalšieho cyklu Univerzity tretieho veku pri Ekonomickej univerzite v Bratislave podpísal starosta Michal Vlček s dekanom Fakulty architektúry a dizajnu STU Bratislava Puškárom na základe spoločného memoranda ďalšiu zmluvu o spolupráci.

Ide o výsledok nášho úsilia zapojiť odbornú verejnosť do oblasti územného rozvoja a revitalizácie verejných priestorov na území našej mestskej časti, ktorá vďaka tomu získava od mladých ľudí nové nápady, vízie a pohľad zvonka. A študenti sa nezaoberajú len teóriami, ale vedú si veci vyskúšať aj v praxi, v konkrétnom území aj spolu so samosprávou a občanmi.

Za uplynulé roky boli zadefinované viaceré odborné okruhy, medzi nimi aj aktuálne a dôležité témy, ako sú urbanizmus, rozvoj, doprava, pamiatky, technologické riešenia, zelené témy, vodozádržné opatrenia a energetika budov a stavieb.

Študenti Slovenskej technickej univerzity pracovali doteraz vo Vajnoroch na dvoch konkrétnych projektoch:

- Územný rozvoj vajnorských lokalít Nemecká dolina, Široké a Štiepnice. V minulom roku mohli študenti prezentovať svoje práce k tejto téme obyvateľom aj osobne.
- Tento rok pracujú na návrhoch loga a nového dizajnu manuálu Vajnor. Vzišlo z toho desať zaujímavých návrhov, ktoré budú širokej verejnosti predstavené na jeseň.

„Spolupráca s univerzitami a mladými ľuďmi je to, čomu sa budeme venovať aj naďalej. Vo vyspelých krajinách Európy aj sveta je takéto partnerstvo medzi vedeckými inštitúciami, univerzitami a samosprávami úplne samozrejmé a znamená prínos nielen pre študentov, ale i samosprávu a našu budúcnosť“, povedal starosta mestskej časti Bratislava-Vajnory Michal Vlček.

Hovoríme s pani Beatou Veverovou, starostlivou ochrankyňou života a práce včielok (2)

Včelia rodina je perfektne zohraný orchester

Text a snímky: Stanislav Bachleda

› **Matka je rozhodujúci faktor existencie rodiny. Ak sa stane, že uhynie, môže sa vymeniť za inú?**

Včelstvo samo môže vyhodnotiť, že matka už nie je dostatočne výkonná a začne kŕmiť vyvíjajúcu sa larvičku v bunke od začiatku materskou kašičkou. To bude budúca nová matka. Ak včelár pravidelne cielene nemení matku, včely si takto samy vychovávajú novú – voláme to tichá výmena. Stáva sa, že matka uhynie a včelstvo osirí. Ihneď začne s výchovou novej matky – hovoríme, že narazili núdzové matečníky – zvyčajne ich je viac. Po vyliahnutí všetkých matečníkov zvyčajne prvá matka zabije všetky ostatné. Životnosť matky je 5 rokov, ale jej výkonnosť v kladení vajíčok klesá. Z úľa vyletí len na snubný prelet, počas ktorého je oplodnená trúdom. Matka je schopná naklásať aj 2500 vajíčok za deň. Je veľmi zaujímavé pozorovať, ako sa pohybuje so sprievodnými včelami – akoby dvornými dámami – po pláste a nastaví svoj dlhý zadoček na bunku, do ktorej vpustí vajíčko. Takto sa začína zrod novej včely. Životnosť letných včiel je len 40 – 45 dní, pričom z úľa vylietavajú na dvadsiaty prvý deň. Dovtedy plnia rôzne úlohy – čistia, kŕmia, stavajú z vosku dielo, ukladajú zásoby, viečujú ich voskom či strážia vstup do úľa. Vonku sú zamestnané opelením, nosením peľu, nektáru a vody do úľa. V úli odovzdávajú prinesené zásoby a opäť vyletia za opelením a hľadaním nektáru. Včelia rodina je perfektne zohraný orchester, kde každý člen presne vie, čo má robiť v prospech celku.

› **Často počúvame, že chovateľom uhynie náhle viacero včelstiev. Aké sú najčastejšie príčiny a môžu včely samy priniesť do úľa nejakú chorobu?**

Náhle úhyny celých včelích rodín sú pomerne časté. Áno, včely môžu priniesť do úľa všeličo okrem nektáru a peľu. Ale majú vzácnu schopnosť odbúravať toxické látky. Lenže

Včelárenie je náročná práca

v úli s nimi žije náš spoločný úhlavný nepriateľ – klieštik – parazit dovezený z Ázie, ktorý sa aj u nás udomácnil naplno. Dokáže oslabiť imunitu včelstiev tak, že následne podľahnú vírusom a chorobám. Samozrejme, ochorenie a aj nepriateľov včiel je viac a je úlohou včelára, aby zvolil také postupy a liečenie, aby pomohol včielkam čo najviac. Nebezpečné sú aj chemické postreky, ak sú aplikované v čase, kedy včielky lietajú. Pomerne veľkým nebezpečenstvom je aj náhla zmena počasia a prudké ochladenie či vietor, čo síce včely dokážu predvídať, ale nie vždy sú schopné doletieť späť domov včas.

› **Je to akýsi zázrak prírody. Fungovanie včelieho života je nepochybne pôsobivým úkazom, javom, z ktorého by sme sa mali poučiť, pokiaľ ide o cieľavedomosť, starostlivosť, hygienu, pracovitosť i vzájomnú zodpovednosť.**

Tento miniatúrny hmyz je neskutočne inteligentný, pracovitý a robí všetko pre to, aby ako organizmus prežil. V mnohom by sme sa mali od neho poučiť – najmä v dnešnej dobe. Je fascinujúce vidieť, ako pri vstupe do úľa bojujú strážkyne s votrelcami, ktorí tam nemajú čo hľadať. Ako si včely odovzdávajú informácie o tom, ako ďaleko je zdroj nektáru či peľu, ako uhynutú včelu okamžite ťahá iná von z úľa, aby bolo doma čisto.

› **Je pravda, že vám rozumejú keď sa im prihovárate, alebo je to len legenda?**

Je to pravda. Včelár chodí k svojim včelám pravidelne, stará sa o ne, správa sa pokojne, je sústredený na ne a je zjavné, že komunikácia prebieha. Keď prídem k úľu, pozdravím ich „čaute, baby“ a ony vedia, že som to ja. Vedia, že nie som ich nepriateľ, ak k nim pristupujem s rozvahou a rešpektom. Samozrejme, počas roka sú obdobia, kedy ma

majú menej rady, najmä ak mi odoberám zásoby medu počas medobrania alebo majú menej zásob na konci leta. Naše včielky sú však pokojné a snažíme sa spolu vychádzať.

› **Povedali ste, že sú to inteligentné tvory, ale sú aj voči sebe korektné, myslím tým jednotlivé rodiny, nenapádajú sa?**

Aj to sa stáva, že jedny si zaletia do cudzieho úľa a vykrádajú im zásoby, najmä ak ide o silnejšiu a slabšiu rodinu alebo počas zakrmovania. Včely sú paŕzravé. Aj v tom sú nám ľuďom dosť podobné. Ale to nie je ťažiskom ich existencie. Rada by som pripomenula, že včielky nechováme len na produkciu medu, vosku či propolis, materskej kašičky či včelieho jedu. Staráme sa o ne v prvom rade preto, aby opelovali rastliny, stromy, kvety. Inak nebudeme mať čo jesť. My hovoríme najmä o včelách, ale opelovačov máme oveľa viac.

› **Je vskutku reálny názor, že včely sú vyspelejšie ako my ľudia?**

Ja sa s tým stotožňujem, lebo včely ako komunita držia spolu. U nich neprichádza do úvahy, aby sa „rozhádzali“ ako ľudia, nespolupracovali, znevažovali sa, rozchádzali sa pre odlišné názory na istý čas alebo navždy. Ony vedia, že ako jedinec neprežijú. Je to spoločenstvo, ktoré má jasné pravidlá, priam zákony. Ich pud sebazáchovy a spolupatričnosť sú úžasné.

› **Kto podľa Vás od koho prevzal túto systémovosť?**

Myslím si, že ten hmyz tu bol prv ako my ľudia, prežil v divočine a žije aj v súčasnosti. Bohužiaľ, v uplatňovaní systematickosti a zodpovednosti jeden voči druhému my ľudia oproti včelám častokrát zlyhávame. U nich sú úlohy rozdelené a dané. Možno preto sa dokážu viac prispôbovať zmenám. Vždy s jednoznačným cieľom – prežiť ako spoločenstvo.

› **Aj biblia hovorí, že človek bol až na konci vývinového cyklu**

Áno.

› **Práca s včielkami je obohacujúca aj pre Vás osobne?**

– Človek sa pri tejto práci veľa naučí ako vedome pozorovať prírodu, nikdy som nerobila s drevom a včelárstvo je aj o práci s rámkami, oprave a údržbe úľov. Včelári boli vždy vzdelaní ľudia, združovali sa v spolkoch, sprostredkúvali si poznatky a informácie. Včielky ma zoznámili s mnohými ľuďmi, ktorí majú rovnaký záujem o prírodu a udržateľnosť prostredia kde žijeme. Včelári sú družní a veľmi priateľskí

– aspoň ja som mala na takých šťastie – vzdelávame sa na kurzoch, stretávame sa na včelnicach, učíme sa navzájom. Rada sa učím a poznávam nové veci a mám v úmysle ich ďalej odovzdávať. Pokiaľ ide o vajnorskú včelnicu, nie som jej vlastníkom. Tým je mestská čas Bratislava-Vajnory, ja sa o ňu len starám.

› **Je včelárstvo u nás dostatočne oceňované? Aké postavenie malo v minulosti?**

Myslím si, že väčšina spoločnosti netuší, ako včelárstvo vlastne funguje a čo všetko to vyžaduje. Takmer všetci konzumujú radi med a mnohí sa zamýšľajú nad potrebou ochrany opelovačov. Ale o skutočnej práci včelára veľa nevedia. Kedysi, keď bola spoločnosť menej industrializovaná, boli včelári súčasťou života na dedine. Kto sa venoval včelárstvu, bol pán včelár, včelárske spolky mali značnú spoločenskú vážnosť. Dnes je podoba spoločnosti odlišná, máme iné profesie, navyše vo veľkej miere sedavé a stresujúce zamestnania a včelárstvo je viac záľubou alebo ako ste to pomenovali – diagnózou. Je to ale výborný spôsob, ako zabudnúť na sociálne siete, odložiť mobil a vedome sa odpojiť z toho nášho uponáhľaného sveta. K včielkam treba prichádzať s otvorenou myslou a s pokojom v srdci.

› **Čo je zámerom a možno i cieľom činnosti vajnorskej včelnice?**

Nechcem predbiehať, ale včelnica vo Vajnorych by sa mohla stať miestom na vzdelávanie najmä detí, miestom, kde by sa mohli stretnúť

milovníci prírody a zvedavci, ktorých zaujíma všetko okolo tohto pracovitého hmyzu. Osobne by som rada prispela k popularizácii včelárstva a odovzdala nadobudnuté vedomosti a neskôr aj skúsenosti mladším nasledovníkom.

› **Na záver nám prezradte, či je med naozaj taký užitočný pre zdravie, ako sa prezentuje?**

Výskumy potvrdili, že med, ktorý konzumujeme, má nielen liečivé účinky, ale aj výživové hodnoty, vďaka čomu môžeme dokonca v kritických situáciách prežiť len konzumovaním medu.

› **Čo by ste ako milovník prírody a živočíškov odkázali nám ľuďom?**

Viac pozorujme prírodu okolo seba a ak môžeme, pomôžme jej. Objavovanie a pozorovanie prírody, áno, aj života včiel, prináša častokrát celkom iný uhol pohľadu na fungovanie sveta okolo nás. Umožňuje nám to zbaviť sa stresu, nájsť riešenia, na ktoré by sme možno inak neprišli. Ak si uvedomíme, aký význam má len samotné opelovanie, zistíme, že bez neho by nemohol existovať život. Človek by to nezvládol. Napríklad taká korenina ako vanilka – nie je samoopelivá. Musí to urobiť človek ručne – aj preto je taká drahá. A ak by sme týmto spôsobom mali opelovať všetky rastliny, ľudstvo by nebolo fyzicky schopné to uskutočniť. A pritom je to také jednoduché – každý živočích má svoje poslanie, svoju funkciu, svoj význam, len si to musíme uvedomiť.

Letáky – štartovacie plochy včielok

Ukážka plástu

Hovoríme s gymnastkou Paulínou Vrbíkovou, jej mamkou a ocinom.

Dievčatko sa vyznáva: nemám strach ani z náročnejších cvikov.

Paulínka Vrbíková

Text: Stanislav Bachleda

Snímky: archív rodiny Vrbíkovej

Keď sme na redakčnej rade pripravovali náplň do tohto čísla, pani vicestarostka Molnárová navrhovala informovať o mladej úspešnej gymnastke žijúcej s rodičmi vo Vajnorochoch. Je to pochopiteľné, veď treba poznať úspešných obyvateľov, navyše, ak reprezentujú Vajnory i Slovensko nielen doma, ale aj v zahraničí. Pravdupovediac, predstavoval som si, že sa stretnem s dievčinkou tak 14 – 15 ročnou, veď gymnastika, mal som predstavu, že ide o športovú, si vyžaduje istú fyzickú dispozíciu, ale že príde desaťročná žiačka základnej školy s maminkou, to ma prekvapilo. Prvé informácie zneli, že je to šikovná športovkyňa s medzinárodnými

**úspechmi, ale ako ich získala desaťročná žiačka, to som netušil. Srdečnosť rozhovoru oboch – jednej dámy, maminy Janky, a jednej žiačky, Paulínky – odstránila akýkoľvek počiatočný ostych a začali sme v dynamic-
kom tempe. Tak som sa dozvedel, že jej mamka i ocino sú pôvodom Bratislavčania, ale dcérka je vajnorskou rodáčkou, a všetci traja žijú vo Vajnorochoch, takže sú riadni Vajnoráci.**

Maminka Jana sa postarala o informácie od samého počiatku športovej kariéry svojej dcéry: „Paulínka sa od útleho veku prejavovala ako veľmi dynamické, hyperaktívne dieťaťko. Zavčasu sme začali chodiť na plávanie pre bábätká, čo si veľmi obľúbila, a od troch rokov sme navštevovali základnú gymnastiku tu vo Vajnorochoch, netušiac ešte, ako sa to vyvinie. Jej hypermobilita však predsa len naznačovala, že má pohybo-

vé danosti, že je fyzicky zdatná, takže jej každý šport šiel takpovediac od ruky. Aj korčuľovanie sa jej páčilo a darilo sa jej, takže si ju všimli a ponúkli nám, či ju nechceme dať do ich starostlivosti. Bola to skupina najmladších korčuliarov, tzv. liahnička. Po roku sme museli z rôznych dôvodov skončiť, a tak sme pokračovali v tunajšom kultúrnom dome s baletgymnastikou a u pani Gabiky Zemanovej v Podobenke. O všetko súvisiace s pohybom, športom sa dcérka zaujímala, odsúhlasila naše návrhy, ale vždy a na všetko, aj keď sa učila lyžovať, chcela mať svojho trénera.“

Rodila sa zrejme osobnosť, ktorá síce ešte nevedela, ako sa to bude vyvíjať, ale jej chuť a rodičovské cítenie i tušenie talentu predsa predznamenovalo ďalšiu cestu. Zapracovala náhoda – maminka sa stretla s jednou známu, s ktorou sa poznali ešte z materskej dovolenky, ktorá jej spomenula, že chodí s dcérkou na gymnastiku do telovýchovnej jednoty Rapid, pôsobiacej v bratislavskom Novom Meste, kde onedlho mal byť výber. Tak sa tam vybrali. Veľmi dobre prosperovala aj v škole, nič nebolo pre ňu problémom možno aj preto, že šport si vyžaduje precíznosť a disciplínu.

„Tak nás tam vybrali. Skúsené trénerky vedia odhadnúť, do akej miery sa dieťa hodí na tento šport. Asi usúdili, že Paulínka má naň predpoklady, a zaradili nás do klubu. Jej sa to zapáčilo, tak sme chodili častejšie, čo sa stalo pravidelnosťou, a chodíme tam doteraz. V Rapide začínala, keď mala štyri a pol roka.“

Keď sme hovorili o gymnastike ako o športe, ktorý dievčatko robí, mal som pocit, že ide o športovú gymnastiku. V duchu som si kládol otázku: nemajú rodičia obavy o zdravie dcéry, veď je to pomerne rizikový šport a jej vek ešte asi ani neumožňuje náročné tréningy. V rozhovore sa pani Janka zmienila, že je to estetický druh športu, o akom som ešte nepočul. Že by už aj športová gymnastika mala estetický ráz? Pani Janka ma vyviedla z neznalosti.

„Ide o modernú gymnastiku, preto pomenovanie estetický druh športu, v ktorom nejde len o špor-

Paulínka chodí s ocinom na ryby a túto ulovila sama

Cvík mnaukáč

tový výkon, ale o vizuálny prejav, jeho prežitie, aj keď, pochopiteľne, sú to športové prvky, ale len na gymnastickom koberci, najmä lineárneho druhu, kde sú prítomné emócie, výraz, hodnotí sa aj umelecký dojem. Rozdiel medzi športovou a modernou gymnastikou spočíva najmä v tom, že modernú môžu robiť aj deti vo veku, v akom začínala naša dcérka, no športovú podstatne neskôr. Dalo by sa povedať, že keď v športovej začínajú, v modernej gymnastike dievčatá vo veku okolo pätnásť – šestnásť rokov pomaly končia.“ Šport, najmä keď sa robí, obrazne povedané, profesionálne čo do výkonov, vyžaduje si od samého počiatku nielen finančné, ale najmä časové nároky, obmedzenia v iných činnostiach. Nielen dieťa, ale aj rodičia musia tomu prispôbiť svoj osobný i pracovný režim.

„Keďže sa dcérke darí a venuje sa tomu pomerne dlho a úspešne, tak ju v tom podporujeme. Samozrejme, žiada si to odriekanie niektorých činností, život sme si prispôbili požiadavkám tohto športu. Dcérka takisto. Ako samozrejmú chápe, že keď príde zo školy, musí sa najprv všetko naučiť, pripraviť na nasledujúci deň a potom ideme na tréning – tie bývajú tri, niekedy aj štyri razy do týždňa – ktorý sa začína o piatej a končí o ôsmej. Ja pracujem na polovičný úväzok, aby som sa jej mohla venovať, chodiť s ňou na tréningy, na súťaže chodievame spolu všetci traja s ocinom. Ale vrátim sa ešte k porovnaniu so športovou gymnastikou. Ich príprava, tréningy nie sú o nič menej náročné než športová gymnastika, rozdiel je v tom, že moderné gymnastky necvičia na kladine, na bradlách, takže majú iné súčasti gymnastického prejavu. Samozrejme, aj v tomto športe môže dôjsť k zložitým situáciám, veď robia šnúry, a keď ich trénujú, tak medzi dvomi stoličkami musia vydržať aj niekoľ-

ko desiatok sekúnd. Pravidelne však chodievame na kontroly k športovému lekárovi a každú možnú, aj najmenšiu prípadnú pochybnosť okamžite riešime. Druhy cvičení a ich podobu určuje naša gymnastická federácia, ktorá zasa vychádza z doporčení medzinárodnej.“

Paulínka sa dosiaľ nedostala k slovu – „dospeláci“ jej to neumožnili – ale zdá sa, že je to vďaka dievčatku, ktoré má tento šport rado a celkom samozrejme nám do rozhovoru vstúpila.

„Mne sa ten šport páči preto, že robím s rôznymi náčiniami, že môžem skúšať nové veci a rada cvičím. Stane sa niekedy, že mám v niečom neistotu, ale potom sa radím s trénerkou Barborkou Minárikovou a, samozrejme, s maminkou a ocinom. Aj keď sa nároky na nás zvyšujú, nemám s tým problém, lebo mám chuť trénovať, rada súťažím, najmä vtedy, keď sa mne i ostatným dievčatám darí a získavame nejaké trofeje. Nemám strach ani z náročnejších cvikov, aj keď sa stane, že niekedy mám obavu, aby som sa niekde neudrela, aby sa mi podaril náročný cvik, napríklad s obručou, švihadlom, kužlom a loptou. Stuha pribudne asi na budúci rok. Nie všetko sa vždy podarí, aj ma to niekedy znepokojuje, ale vždy si poviem, že predsa som to natrénovala, ovládam to, tak verím, že to vyjde. A keď sa mi vystúpenie podarí a niekto ma ešte aj pochváli, vtedy je to veľmi príjemné a mám chuť ďalej pracovať.“ Ešte nestihla dokončiť svoje rozprávanie, keď vstúpil do miestnosti jej ocino. Zdá sa, že je to rodina dynamická a spontánna, a tak sa, prirodzene, ihneď zapojil do debaty. Keď padla téma pracovnosti, disciplíny, prišlo aj na to, ako je zastúpený v tomto športovaní talent, či je dôležitejšia pracovitosť, alebo dar zhora? „Nie sú to len tieto dva rozmery, je toho viac, ale pracovitosť a talent sú veľmi dôležité a je na tréne-

roch i rodičoch, aby odhadli čoho je viac, a sústredili sa na správny pomer týchto i ostatných zložiek a daností dieťaťa. Aj to, či nedochádza u neho k preťažaniu, či je psychicky v poriadku, či nemá osobné problémy, alebo či nepôsobí nejaké iné vplyvy či už mimo školy, alebo z nej. Dosiaľ sme nezistili nič negatívne a na jej vzťahu k športu sa nič nemení, respektíve, stále ju baví a rozvíja sa v ňom. Napríklad, keď príde domov z tréningu a nie je neskoro večer, ešte hodinu i viac iniciatívne cvičí.“

Paulínke to nedalo a zapojila sa opäť do rozhovoru, aby priblížila, ako prebieha príprava a tréning samotný, ako prežíva prípadný neúspech, kde všade vystupovala.

„Pred tréningom sa najprv musíme rozcvičiť, poriadne ponáťahovať chrbát, nasledujú vlny, potom špagáty na stoličkách, v stoj. Príprava na súťaž je v podstate podobná, ale zakaždým cítim aj nervozitu, no keď sa cvičenie začína, ani neviem, kedy sa stratí. A keď sa mi niečo nevydarí alebo nedosiahnem na stupeň víťazov, som aj sklamaná, ale maminka ma pohladí, poláska, ocino ako chlap povie, že nie je všetkému koniec, a rýchlo na to zabudnem. Musíme myslieť na to, že sa treba pripravovať na budúcu súťaž. Naposledy som bola v Budapešti, predtým v Salzburgu, v Prahe, Brne, vo Viedni, v Grazi, Györi, samozrejme, na mnohých domácich súťažiach. Tohto roku sa mi podarilo na majstrovstvách Slovenska vybojovať druhé miesto a striebornú medailu a vlani som sa v Karlových Varoch stala dokonca víťazkou medzinárodnej súťaže.“

Množstvo trofejí a medailí to potvrdzuje. Paulínka sa nezdá, ale na svoj vek je vyspelá, a nepochybne aj vďaka náročnému športu, pracovnosti i úspechom tak trochu aj suverénna a sebavedomá. Ale športovec takým byť musí, aj keď má ešte len desať rokov.

Škola v prírode v rodisku Jánošíka

Text: Jana Osvaldíková **Snímka:** archív školy

Tento školský rok si škola v prírode na Základnej škole s materskou školou sv. Jána Pavla II. vybrala aprílový termín. Napriek chladnému a daždivému počasiu sme prežili týždeň plný radosti, spoznávania krás Slovenska i seba navzájom.

Centrom nášho týždňa bola Terchová. Tu sme si prešli krížovú cestu, navštívili sme múzeum, pozreli sme si pohyblivý betlehem, vystúpili na rozhľadňu Terchovské srdce, sedeli sme pod obrovskou sochou Jánošíka a navštívili jeho symbolický rodný dom. No boli sme aj ďalej: na farme pri Zázrivej, kde sme si tam pozreli ručnú výrobu syrových nití, korbáčikov a pareníc. Navštívili sme Brestovskú jaskyňu i Múzeum oravskej dediny.

Verím, že každý z nás prežil krásny čas a o rok si to (niektorí) zopakujeme

Deti si na Anči (Jurovi) vyskúšali prvú pomoc

Text: Jana Osvaldíková **Snímka:** archív školy

Asi každý z nás pozná zábery z televízie, keď sa človek pokúša zachrániť život toho druhého pomocou resuscitácie. Zložitité slovo, na obrazovke to vyzerá jednoducho, ale v hlave víri otázka: Dokázal by som to aj ja? Nuž, a s tým nám prišla pomôcť pani Zemanová. Žiakom tretieho, štvrtého a piateho ročníka prišla porozprávať, ako treba postupovať, čo robiť a akým chybám sa vyhnúť. A neprišla sama. Priniesla aj „Anču“, ktorú naši žiaci druhého stupňa vlni premenovali na „Jura“. Žiaci navzájom si mohli vyskúšať, ako správne poskytnúť prvú pomoc i stabilizačnú polohu. Obe činnosti žiakov zaujali a prekvapili. Pri masáži srdca zistili, že to vôbec nie je jednoduché a vydržať aj desiatky minút si vyžaduje poriadnu kondičku. A tiež prekvapilo, že dať dospelého človeka do stabilizačnej polohy dokáže bez väčších problémov aj dieťa.

Ďakujeme pani Zemanovej za jej zaujímavé rozprávanie a možnosť prakticky si vyskúšať, ako postupovať pri záchrane života.

Na kolieskových korčuliach

Text: Emília Chlebinová, učiteľka v MŠ sv. Jána Pavla II.
Snímka: archív školy

V našej škôlke organizujeme počas celého školského roka viaceré športové kurzy pre deti. Absolvovali sme kurz lyžovania, korčuľovania na ľade, chodili sme na lezeckú stenu i plávať. Prvý rok sme však vyskúšali kurz korčuľovania na kolieskových korčuliach a to sme ani nemuseli chodiť ďaleko. Tréneri z HappyKids prišli až k nám do škôlky, a tak sa korčuľujeme priamo vo Vajnoroch. Deti si tento kurz veľmi užívajú a my sa tešíme, že deti majú prirodzený záujem o šport. Kujeme

Atraktívny záujmový krúžok Sebaobrana Kung-fu

Text: Ing. Ľudovít Horváth, MBA **Snímka:** archív školy

Tohto školského roka naša ZŠ Kataríny Brúderovej prijala do svojich pedagogických radov majstra bojového umenia Ing. Ľudovíta Horvátha, MBA, ktorý učí nielen technické predmety, ale ponúkol svoje schopnosti a svoje umenie deťom v záujmovom krúžku Sebaobrana Kung-fu.

Oblúbený učiteľ počas hodín krúžku vysvetľuje, prečo je cvičenie wing tchun pre deti dôležité najmä v dnešnej dobe, ako pomáha deťom čo najskôr sa naučiť, ako sa vyhnúť nebezpečným situáciám a vedieť, ako reagovať. Na krúžku sa učia formy - zostavy postojov, aplikačné techniky, údery do boxerských láp. Sebaobrana je nielen o učení sa techniky fyzickej ochrany, ale aj o posilnení vlastného sebadôvery, o rozpoznaní nebezpečenstva a o nadobúdaní techník, vďaka ktorým sa dostanú do bezpečia. V neposlednom rade takisto rozvíja pohybové a koordinačné schopnosti a zlepšuje celkovú kondíciu.

Venovaním sa bojovému umeniu sa záujemci zároveň učia úcte, reš-

pektu, ale aj disciplíny a sebadôvery. Majster-tréner pán Horváth ich v duchu filozofie vedie k pokore, k láske k sebe a iným a ku konaniu dobra.

Vytrvalci, ktorí navštevovali krúžok až do konca školského roka, získali certifikát o absolvovaní a uniformu. Krúžok je v škole oblúbený a my dúfame, že ním začala nová tradícia.

Penová a tanečná show – Deň detí

Text: Mgr. Jarmila Oslanská **Snímka:** archív

Naša Základná škola Kataríny Brúderovej si oslavy Dňa detí presunula na stredu 5. júna. Ihrisko Koniarkova sa plnilo teplotou slnečného dňa, tanečnou hudbou a po chvíľke aj striekajúcou penou.

Deti sa vrhli do bielych bublinových obláčikov, iní sa postavili rovno pod obrovský „bublifuk“ – hadicu, ktorá penu chrlila. Nasledovalo hádzanie sa do peny, unášanie spolužiakov a spolužiačok i učiteľov zo skryš ihriska, penová guľovačka či penové objímanie učiteľov. Nadšenie z peny nekazilo ani mokré oblečenie a špinavá premočená obuv.

Po penovej párty sa žiaci presunuli do telocvične, kde tanečník Miroslav Bruise Žilka názornými ukážkami zasvätil detské publikum do rôznych tanečných štýlov. Všetci pri tom žasli a uveličene tleskali. Tanečník skupiny Old School Brothers vystupňoval atmosféru výzvou, aby sa dobrovoľníci prišli naučiť krátku choreografiu. V závere si tento odborník na break dance spomedzi tancujúcich vybral najlepších do tanečného duetu. Za svoj kvalitný tanečný súboj by sa veru nemuseli hanbiť ani v tanečnej show. V závere sa víťazmi stali všetci „duelisti“ – dostali štýlové tričká Old School Brothers a ostatní si odniesli pekný tanečno-hudobný zážitok.

Deň pre mamičky

Text: Jana Osvaldíkova

Už sa na našej škole sv. Jána Pavla II. stalo tradíciou, že v prvej polovici mája máme Deň pre mamičky. Opäť k nám zavítali šikovní ľudia so spoločenskými hrami, ktoré si mohli vyskúšať deti spolu so svojimi rodičmi, učiteľmi či kamarátmi. Sústreďenie a hrácke ticho prerušovali výkriky radosti či „sklamania“, ktoré nikoho nenechali na pochybách, že sa ľudia krásne bavili. A že vám to tento rok nevyšlo? Nuž poznačte si do kalendára, že o rok znova :-).

Včielky v našej škôlke

Text: Emília Chlebinová, učiteľka v MŠ sv. Jána Pavla II.

Snímka: archív

Prichádzajú teplé slnečné dni a s nimi aj veľa výletov a aktivít. Jednou z nich bola v našej škôlke aj návšteva pána včelára, ktorý deťom prišiel pútavo a zaujímavo porozprávať o živote včielok.

Zoznámil ich nielen s pomôckami potrebnými pri práci včelára, ale taktiež so samotnými usilovnými včielkami. Návštevu sme si užili a veľa sa naučili.

Život FK Vajnory

Text: Richard Fekete

Snímky: Martin Gabura

Toto vydanie zaplnia slová dvoch dôležitých mužov nášho klubu. Jedným je **Jaro Križan**, ktorý stojí za organizovaním Vajnorskej penaty. Tento rok oslávila 15. narodeniny (ročníkov bolo 13) a za toto obdobie sa stala pevnou súčasťou klubového života a zaradila sa medzi najväčšie udalosti v celej obci. No a porozprávali sme sa aj s **Marcelom Hulákom**, trénerom našich seniorov, ktorí aktuálne pôsobia v VI. lige a ročník 2023/2024 ukončili na 2. mieste.

MARCEL HULÁK

› Si s konečným umiestnením spokojný?

Áno som spokojný, aj keď nebyť posledných smolných zápasov na konci jesene, tak by sme sa bili o prvé miesto až do konca.

› Ktoré momenty boli najhoršie a ktoré najkrajšie?

Najhoršie tie v jarnej časti, kedy sa nám postupne vážne zranilo 5 hráčov a musel som lepiť zostavy, ale vďaka dobrej trénovanosti to chlapci zvládli na výbornú, aj keď sme často nemali takmer nikoho na striedanie. Najlepším? Posledný hvizd rozhodcu v sezóne a spečatenie druhého miesta.

› Od ostatných bola výrazne lepšia len Kráľová pri Senci. V čom?

Mali v mužstve troch skúsených hráčov, pričom jeden z nich strelal góly z každej pozície (David Bielčík dal 44 gólov, pozn.) a zvyšok boli enormní bojovníci, ktorí boli fyzicky výborne pripravení.

› Ako jediní sme s ňou neprehrali a mali lepšiu vzájomnú bilanciu. Ako sa nám podarilo u nich vyhrať 2:1 a doma remizovať 1:1?

Myslím si, že ako jediní sme sa s nimi mohli rovnať po kondičnej, fyzickej a aj hernej stránke. Plus maximálne plnenie mojich pokynov a úloh, ktoré hráči dostali. Možno ešte Volkswagen, ale tí v závere súťaže odpadávali.

› Na jeseň sme sa držali s Kráľovou dlho v kontakte, ale posledné tri kolá sme prehrali 0:1 a utiekla nám. Čo sa vtedy stalo?

To je to čo som na začiatku spomenul. V troch zápasoch sme nepremenili asi 4–5 tutoviek, každý zápas. A inkasovali sme smolný gól.

› Prečo sa nám nepodarilo nájsť iného hrotového hráča okrem Lukáša Zemana?

Hráč sa aj našiel (v zime prišiel Marek Arendáč, pozn.) a bol by extrémnou pomocou pre mužstvo, nebyť veľkého zranenia hneď v prvom jarnej zápase, v ktorom bol dominantný.

› Okrem strelca Lukáša Zemana (18 gólov) bol výraznou osobnosťou aj Paľo Miženko, ekonóm klubu. Aký bol jeho prínos?

Myslím si, že výraznými osobnosťami boli všetci hráči, pretože bez centrov a prihrávok by Lukáš nedal góly a bez podpory ostatných hráčov by Paľo nemal možnosti ukázať čo vie. Vážim si ich prístup a odhodlanie a ďakujem im.

› Aký bol náš káder celkovo?

Hlavne mladý, čo je veľkou výhodou do budúcnosti. Aj keď treba povedať, že po každej sezóne nám hráči odchádzajú do vyšších súťaží, čo je zároveň dobrá vizitka tréningového procesu a klubu ako takého. Sú to hráči, ktorí sa chcú zlepšovať a na ihrisku a aj mimo neho držia spolu.

Marcel Hulák

Trénerova pravá ruka Peťo Belobrad

Náš najlepší strelec Lukáš Zeman

› **V priebehu jari sa až 5 chalanov vážne zranilo. Kedy by sa mohli vrátiť do tréningu?**

Verím, že už od začiatku letnej prípravy sa pripoja do tréningov a postupne sa dostanú tam kde boli predtým, hlavne po fyzickej stránke. Boli to zranenia kolien, ramena a achilovky.

› **Aké bude mužstvo v novej sezóne? Akých hráčov hľadáš spoločne s funkcionármi?**

To sa ešte povedať nedá. Každú sezónu začíname s množstvom nových hráčov. Čiže sa začína od nuly. Snažíme sa nájsť mladých aj skúsenejších. Uvidíme, čo sa podarí.

› **Ostávajú všetci hráči alebo nejakí odchádzajú?**

Už som spomenul, že nás každú sezónu hráči opúšťajú a idú do vyšších súťaží. Tak je tomu aj tento rok. Niektorí u nás skončia zo zdravotných a aj študijných dôvodov.

› **Kto ti s mužstvom najviac pomáha?**

Peťo Belobrad. Je to človek, ktorý je plne oddaný mužstvu a má môj rešpekt a úctu.

› **Naše ihrisko pravidelne navštevovali fyzioterapeut Rado Koprda a ku koncu sezóny aj masér Matúš Matejčík. Pomohli?**

Myslím si, že takáto starostlivosť vždy priniesie úžitok. Odstráni únavu a aj drobnejšie zranenia.

› **Aké má mužstvo vytvorené podmienky?**

Toto ťažko zhodnotiť. Skôr by som povedal, že za daných okolností je snaha vytvoriť maximum.

› **Dlhodobu by sme chceli do mužov priťahovať našich odchovancov. Už sa nejakí v kádri objavili?**

Zatiaľ iba Filip Šumichrast. Zo začiatku mal problémy uchytiť sa, ale postupne sa vypracoval na hráča, ktorý pravidelne nastupoval v základnej zostave. Verím, že sa ešte nejakí domáci

nájdu. Už dlhšie hrajú v základe o niečo starší David Onděčko a Maťo Meško.

› **Po rokoch budujeme starší dorast, ktorý by mohol prepojeniu mládežníckej základne a mužov výrazne pomôcť. Ako to vidíš zo svojho pohľadu?**

Môže to byť prínos. Len treba zvoliť správnu metódu, ktorá dodá mladým motiváciu dostať sa k mužom FK Vajnory a hrať ďalej v ich farbách.

› **Čo hovoríš na skupinu nových mladých fanúšikov na domácich zápasoch?**

Vytvárajú výbornú futbalovú atmosféru a už boli niekoľkokrát pochválení či už delegátom zápasu alebo fanúšikmi súpera.

› **Aké budeme mať v budúcej sezóne ciele?**

Bojovať o popredné pozície.

KONEČNÁ TABUĽKA VI. LIGY S6A

1. Kráľová pri Senci	63
2. VAJNORY	47
3. Devínska N. Ves „B“	47
4. Volkswagen	44
5. Malinovo	39
6. Záhorská Bystrica	38
7. Igram	29
8. Miloslavov	29
9. NŠK 1922 „B“	27
10. Kozmos	26
11. Hamuliakovo	24
12. Š.Ú.R.	21
13. Chorvátsky Grob	15
14. Vrakuňa „B“ sa odhlásila	

Vajnorská penalta

Text: Richard Fekete

Snímky: archív FK Vajnory

Aj naša „Penalta“ už patrí medzi naše „legendy“, a preto si jej 15. výročie zaslúži viac priestoru. Podujatie začal organizovať Jaro Križan, ktorý ho má odvtedy na starosti. 13 doterajších ročníkov vyhralo 11 strelcov (dva boli úspešní dvakrát). Akcia je známa v širokom okolí, množstvo účastníkov sa na ňu s radosťou vracia. A nielen pre skvelé ceny, ktoré boli v ponuke aj tento rok. Príjemná atmosféra priťahuje stále viac celých rodín a v dvoch detských kategóriách máme stále vyšší počet účastníkov. Vajnorská penalta jednoducho láka.

JAROSLAV KRIŽAN

› Ako vznikla myšlienka v roku 2009 zorganizovať 1. ročník Vajnorskej penalty?

Myšlienka skrsla spomienkou na rok 1989, keď sme sa desiatich spoluhráčov vybrali dvoma škodovkami na podobnú „penaltu“ niekam ku Zlatým Moravciam, presné miesto si už ozaj nepamätám. Gestorom podujatia bol Jano Kocian, ktorý sa prekvapivo presadil v nemeckom St. Pauli a bol populárny. Prvá cena bola lopta a dres s jeho autogramom. Skončil som tam štvrtý, čo ma ohromne šťvalo. Možno práve preto dnes cenami odmeňujeme prvých 5 najlepšie umiestnených (smiech).

› Podujatie oslavovalo 15 rokov. Myslel si si na začiatku, že vydrží tak dlho?

Som svojím spôsobom veľmi konzervatívny, tradície mám principiálne veľmi rád. Veľmi mi chýbali pravidelné minifutbalové turnaje na hádzanárskom ihrisku. Stretávali sa tam viaceré generácie športovcov, vždy sa bolo o čom baviť. Možno aj preto už pri organizovaní prvého ročníka bolo mojou ambíciou skúsiť vytvoriť niečo trvácnejšie. Že to ale vydrží 15 rokov, by bola vtedy príliš odvážna myšlienka.

› Pandémia ho na 2 roky prerušila. Veril si, že ožije, alebo si bol skôr skeptický?

To bolo pre mňa také smutné obdobie. Ľudia prirodzene prestávali žiť spoločensky, zača-

la sa výrazne polarizovať spoločnosť. Sám som mal vtedy chuť s celým podujatím seknúť. Nebyť podpory a pomoci partie ľudí z Výkonného výboru FK by určite skončila.

› Keď porovnáš 1. a 13. ročník, v čom sa toto podujatie posunulo, prípadne zmenilo?

Z novorodenca sa stal dobre reprezentujúci tínedžer. Pri fotografiách z prvého ročníka cítim vôňu minulého tisícročia, ale aj obrovského nadšenia. Každým rokom sme sa organizačne posúvali vpred, čo vlastne kopírovalo aj vývoj celého futbalového klubu vo Vajnoroch.

› Utkvel ti v pamäti nejaký ročník špeciálne?

Krásnym momentom pre mňa bolo spustenie súťaže žien a detí už v druhom ročníku. Zo začiatku

Jaro Križan (s bielou šiltovkou) s najlepšími v hlavnej kategórii...

...a s Darom Richterom aj s najlepšími ženami.

Registrácia

Súťaž detí

príjemné sporenie, no dnes už vlastne spoločným počtom účastníkov valcujú aj hlavnú kategóriu.

› **Na Vajnorskej penalte sa za tie roky zúčastnilo mnoho zaujímavých osobností. Ktoré?**

Začnem bývalými športovcami, ako Ladislav Pec-ko, Vladimír Kinder, Karol Marko, Dušan Tittel, Róbert Semeník, herci Roman Pomajbo, Lukáš Latinák, Juraj Kemka, Róbert Jakab, Marián Miezga, Zuzana Šebová, Michal Kubovčík, Igor Adamec, Martin Vanek, športoví komentátori Matej Hajko, Pavol Gašpar, Matúš Krutý, Števo Eisele, moderátor Daro Richter. Super sa na podujatí cítili a cítia aj slovenskí reprezentanti vo futsale, ktorí istú dobu tvorili aj súčasť kádru FK Vajnory.

› **Pôvodne mala akcia prerásť región, ale nakoniec sa ustálila v rodinnejšej podobe. Prečo?**

To je pre mňa malá záhada. Vždy som si myslel, že hodnotné ceny pritiahnu ľudí aj zo širšieho okolia. Či sa ale urobila slabšia, alebo aj extrémne mohutná propagácia podujatia, počet účastníkov sa nikdy zásadne nezmenil. Príčin bude asi viac. Široké možnosti ako stráviť sobotné popoludnie, niekedy kolidujú termíny so zápasmi iných lig či akcií. V konečnom dôsledku sa väčšinou zúčastnia ľudia s väzbou na našu dedinu, stretnú sa tu všetky generácie domácich futbalistov a ich blízki. Bývajú to veľmi príjemné posedenia.

› **Čo je na organizovaní najťažšie?**

Najťažšie je celé to zlaďiť. Začína to, pri dnešnom vyťažení futbalového ihriska, už zabezpečením voľného sobotného popoludnia, pokračuje zorganizovaním marketingu, získaním sponzorov a hodnotných cien.

› **Vieš o nejakých podobných akciách na Slovensku?**

Počul som o niekoľkých v blízkom okolí, ale myslím si, že žiadna nepresiahla 3 ročníky. Ak áno, veľmi sa ospravedlňujem. Registrujem Penalta Cup v Kováčovej, čo je memoriál bývalého športového komentátora Miloša Kováča. Organizátori si dali pred pár rokmi prestávku. Podľa mojich informácií je najstarším podujatím „Patanská penalta“, ktorá 22. júna dovŕšila vek dospelosti – 18. ročník. Ešte sme vďaka kamarátom objavili podobné podujatie vo Veľkej Lomnici a v Golianove.

› **Ktoré firmy a ľudia mimo klubových funkcionárov najviac a najdlhšie pomáhajú?**

Tých je za tie roky samozrejme veľmi veľa. Ale sú medzi nimi takí, ktorí sú tu s nami nezištné od začiatku. Vďačnosť by som rád vyjadril Darovi Richterovi, ktorý sa vzorne stará najmä o moderovanie a organizovanie súťaží detí. Romanovi Pomajbovi, ktorý bol spolu s Majom Zemanom tvárou podujatia. Janovi Mrvovi a Mišovi Vlčekovi ako starostom obce za spoluorganizovanie. Peťovi Mérymu

a spoločnosti GRIF, Baške Cvečko a značke MARY KAY za ochotnú pomoc a sponzorovanie. Tých ľudí a firiem je oveľa viac a poďakujem im osobne a zvlášť na FB stránkach Vajnorskej penalty.

› **Termín sa posunul zo septembra na jún? Prečo?**

Celý september sme sa vždy modlili, aby bolo dobré počasie. A každoročne to vychádzalo len tak-tak. Zopárkrát sme aj trochu zmokli. V minulom roku bola prognóza veľmi zlá, tak sme sa na výbore klubu dohodli, že to systémovo presunieme na jún, kedy býva počasie priaznivejšie.

› **Ako hodnotíš 13. ročník?**

Krásne počasie, rodinná atmosféra, najdlhšia séria premenených penalt víťaza (19, pozn.), dobrá kapela, občerstvenie na vysokej úrovni a na záver ešte tancovačka pri hudbe v podaní DJ Milana Gaburu. Jednoducho paráda...

› **Čo by sa ešte dalo zlepšiť?**

Skúsime urobiť lepšiu osvetu najmä medzi našimi aktívnymi aj bývalými hráčmi, aby k nám prišlo ešte o pár hostí viac. Budúci ročník asi posunieme začiatok na neskôr, pretože v júni je dlhšie svetlo.

› **Dá sa už skonštatovať, že Vajnorská penalta je tradícia a ostane tu ešte dlho?**

Myslím si, že tradíciou sa stala už po pár ročníkoch. Dnes má už pevné miesto v kalendári kultúrno-športových podujatí obce a futbalového klubu.

Vajnory žijú hokejbalom

Text: redakcia

Snímky: archív ŠK Vajnory

Prvú sezónu v našej mestskej časti majú za sebou hokejbalisti, ktorí sú organizovaní v Športovom klube Vajnory. Nebola to však kompletná sezóna, keďže nové hokejbalové ihrisko v areáli Alviano bolo slávnostne skolaudované koncom novembra – teda už počas prebiehajúceho ročníka. Odvtedy si začal tento populárny sídliskový šport získavať srdcia Vajnoriakov, ale aj nadšencov z blízkeho okolia.

Na ihrisku majú pravidelné tréningy deti, dospelí a dokonca si plochu na tréningy prenájímajú aj tímy z okolia. „Zatiaľ sme veľmi milo prekvapení veľkým záujmom. Za necelých osem mesiacov fungovania nášho klubu vznikli dva vajnorské tímy ŠK Vajnory „A“ a Vajnory Villagers. Vytvorili sme trénerskú partiu, ktorá sa venuje našim mladým hokejbalovým talentom. Aktuálne ich máme takmer 30, niektoré deti sú dokonca ešte v predškolskom veku. Veríme, že aj vďaka ďalším letným náborovým aktivitám dokážeme na turnaje a súťaže poskladať v budúcej sezóne tímy vo viacerých kategóriách,“ povedal predseda klubu a šéftrener Matúš Krutý.

Od skolaudovania ihriska sa hrá hokejbal v Alviane prakticky nepretržite. Pomohla k tomu ďalšia teplá zima, počas ktorej mohli

partie s hokejkami a loptičkami navštevovať areál aj v decembri či v januári. „Od kolaudácie to bola naozaj taká hokejbalová eufória a mám pocit, že sa na nej stále vezieme. V klube máme celkovo už vyše 80 členov, ktorí sa veľmi ochotne snažia pomáhať aj na dobrovoľníckej báze. Tak ako sme s mestskou časťou spolupracovali pri výstavbe ihriska, tak sa naďalej snažíme spoločnými silami stále vylepšovať podmienky, tak aby areál prilákal na šport, ale aj relax celé rodiny. Vrcholom celej sezóny bol historicky prvý hokejbalový turnaj v tejto mestskej časti: Vajnorský pohár, ktorý koncom

mája vyhrala Empiria Petržalka. V exhibičnom zápase sa predviedli aj naše mladé nádeje,“ dodal predseda klub ŠK Vajnory.

Ďalší turnaj plánuje klub počas prvého školského víkendu 7. – 8. septembra.

Hokejbalové ihrisko v Alviane je prístupné pre každého, voľné termíny pre verejnosť nájdete aj na stránke mestskej časti.

Kto má záujem o prihlásenie dieťaťa do klubu, tak môže poslať žiadosť na mail skvajnory@gmail.com

Občianske združenie Podobienka z Vajnor
s podporou mestskej časti Bratislava-Vajnory
požívajú na kurzy pre deti a dospelých

ŠKOLA VAJNORSKÝCH TRADÍCIÍ

**na dvore Vajnorského ľudového domu
na Roľníckej 181**

v utorok 2.7.2024 a v utorok 16.7.2024
od pondelka 8.7. do piatku 12.7.2024
vždy od 17.00 do 20.00 hod.

- paličkovanie • maľovanie ornamentu •
- výroba kraslíc, tkaníc a papierových ruží •
- vyšívanie • šitie hračiek •
- prehliadka tradičného ľudového príbytku •
- predaj ľudovoumeleckých výrobkov, keramiky, tričiek a publikácií •

LETNÉ PODUJATIA VO VAJNORÁCH

JÚL
2024

7.7. 18:00

**DIVADLO PRE
DETI**

MČ Vajnory

📍 Park pod lipami

12.7. 21:00

LETNÉ KINO
Lišky Kina a Juk

MČ Vajnory

📍 Park pod lipami

21.7. 18:00

**DIVADLO PRE
DETI**

MČ Vajnory

📍 Park pod lipami

21.7. 21:00

Koncert AC/DC

Silvi productions

📍 Letisko Vajnory

26.7. 21:00

LETNÉ KINO
Esá z pralesa

MČ Vajnory

📍 Park pod lipami

27.7. 15:00

Vína v parku

MČ Vajnory

📍 Park pod lipami

AUGUST
2024

9.8. 21:00

LETNÉ KINO
Malý princ

MČ Vajnory

📍 Park pod lipami

16.-18.8.
**LOVESTREAM
festival**

Silvi productions

📍 Letisko Vajnory

18.8. 18:00

**DIVADLO PRE
DETI**

MČ Vajnory

📍 Park pod lipami

23.8. 21:00

LETNÉ KINO
Esá z pralesa 2

MČ Vajnory

📍 Park pod lipami

SEPTEMBER
2024

14-15.9.
DNI VAJNOR

MČ Vajnory

📍 Park pod lipami

Zmena programu vyhradená!

Na týchto podujatiach sa budú vyhotovovať fotografické zábery alebo audiozáznam.

